

zelena dežela

Glasiló Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 77, junij 2009

stran

4

**Škoda po junijskih neurjih
Narava ponovno ni prizanesla**

stran

12

**Aktualno
Kmetom več
povrnjene trošarine**

stran

6

**Tema meseca
Dan Kmetijsko gozdarske
zbornice Slovenije**

stran

20

**Pravni nasveti
Meja med parcelami**

Es stirbt
nicht der
Schäfer
nur mit
ihm stirbt
auch die
Natur!

Wer Schäfer will Schäfer
wagt, wird mit WOLLEN-
ENTZUG nicht unterfangen!
-Prof. Dr. ...

Prezrto zvonjenje pred točo

» CIRIL SMRKO LJ

predsednik

Ko je že kazalo, da bo junijska številka Zelene dežele polna optimizma in posvečena tistim, ki so zasluženje prejele priznanja za življenjsko delo v kmetijstvu, ter pregledu pomembnih dosežkov našega dela, je udarilo. Dobesedno! Ponovno smo bili priča vedno hujšim in vedno bolj uničujočim neurjem, ki so še najbolj divjala v tistih predelih Slovenije, ki so jih prestali že lansko leto. Pogled na okleščene trte in drevja, uničene poljščine, poškodovana poslopja je res grozen, a najhujši je pogled na obupane, potrte in včasih se zdi, da v usodo vdane ljudi, ki so v svoje sadovnjake, vinograde in njive vložili veliko dela, truda in denarja in samo nekaj minut hude ure je vse to dobesedno izničilo.

Tako kot življenje ima tudi vreme svoje lepe in mračne trenutke. To, da smo v zadnjih desetletjih morda tudi sami zakrivilni takšno vreme, kot ga imamo danes, tega dejstva ne spremeni. Zato še vedno velja, da je po toči zvoniti prepozno. Vendar je pri vsem tem najhujše to, da je v naši državi prepogosto zaman zvoniti tudi pred točo – pa čeprav mnogo prej.

V mislih imam desetletje dolge dogovore glede vzpostavitve vzajemnega zavarovanja ter vsakoletna pregovarjanja glede (ne)učinkovitosti različnih sistemov zaščite proti toči. Vsa modrovanja o primernosti in neprimernosti varovanja pred točo ter o alternativnih kmetijskih usmeritvah, brez konkretnih ugotovitev in smernic, so povsem nekoristna, saj vsako leto znova nemočno gledamo, kako narava pobere svoj davek še preden pridelek dozori. Komercialna zavarovanja so resda možna, a v prvi vrsti so težave v finančni zmožnosti kmetov, da jih plačujejo, po drugi strani pa vsako jesen znova poslušamo tarnanje zavarovalnic, da tovrstna zavarovanja prinašajo čisto izgubo in samo stvar časa je, kdaj bodo spremenile politiko zavarovanj kmetijskih pridelkov. Obenem je odločitev vlade o višini deleža sofinanciranja stvar vsakoletne odločitve in zato dolgoročno negotova.

Junija smo praznovali dan državnosti. Praznovali smo ta pomembni praznik upravičeno ponosni na svoje dosežke in pravilno odločitev pred osemnajstimi leti. Pa vendar samostojnost ne prinaša samo pravic in prednosti. Z njo je bila prevzeta tudi vsa odgovornost do državljanov naše mlade države – vseh državljanov, torej tudi kmetov. Odgovornost vlade, da prevzame breme pomembnih odločitev.

Zato v imenu Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije oziroma njenih članov pozivam vse, ki imajo možnost in moč vpliva, naj končno le stopijo skupaj in s skupnimi napori zaključijo projekt vzajemnega zavarovanja ter se lotijo sistematičnega pristopa k ugotavljanju učinkovitih načinov varovanja pred točo. Dokažimo, da je še možno konstruktivno sodelovanje, kadar gre za usode kmetij, za usode ljudi.

IZ VSEBINE

NOVICE

Plačila za OMD so izvzeta iz obdavčitve	3
Odpisi, nižje zakupnine in odlog plačila	3

ŠKODA PO JUNIJSKIH NEURJIH

Narava ponovno ni prizanesla	4
------------------------------------	---

TEMA MESECA –

DAN KMETIJSKO GOZDARSKE ZBORNICE SLOVENIJE

Devet let delovanja	6
Priznanja KGZS za življenjsko delo	8

AKTUALNO

Po letu 2010 drugačne sheme	11
Za večji odvzem medvedov in volkov	12
Kmetom več povrnjene trošarine	12
Trg pšenice v EU in svetu	13
Trg mleka v Sloveniji in EU	14
Ker okus velja!	14
Novo ime in nove vsebine	15

GOZD IN LES

Kaj gre v davčno osnovo?	16
Usposabljanja za dela v gozdarstvu	17

OBJAVE MINISTRSTVA ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

Izvajanje ukrepov LEADER za obdobje 2007-2013	18
Obvestilo vsem imetnikom potrdil o znanju iz fitomedicine za izvajalca ukrepov	18
MKGP – Poziv nosilcev kmetijskih gospodarstev k vpisu v register kmetijskih gospodarstev	19

PRAVNI NASVETI

Meja med parcelami	20
--------------------------	----

MEDNARODNA DEJAVNOST

Mleko je zalilo luksemburške ulice	21
Enaki pogoji za vse kmete	22

ZA SPROSTITVE

Kozjanski krapi	23
Prva nagrada likovnega natečaja KGZS Jani Fridau	23

VABIMO

Izobraževanje za rejce divjadi v oborah	24
23. državne in 2. mednarodne kmečke igre	24

Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Naslov: Celovška 135, 1000 Ljubljana, tel.: 01/ 513 66 00, faks: 01/ 513 66 50, zelena.dezela@kgzs.si

Uredniški odbor: Andrej Kermavnar (predsednik), Ema Zadel (podpredsednica), Vlado Avguštin, Jože Benec, Bogdana Brilj, Marjana Cvirn, Maks Ipavec, Anita Jakuš, dr. Stane Klemenčič, Jože Meolic, Alojz Pori, Jernej Redek, Franc Režonja in Darinka Sebenik

Odgovorna urednica: mag. Tatjana Čop, tel.: 01/513 66 52, 01/513 66 40

Grafično oblikovanje, prelom in izvedba: Kmetijska založba, d.o.o.

Naslovnica: Protestni shod kmetov v Luksemburgu 22. junija 2009 (foto: Urška Senčar)

Jezikovni pregled: Marjana Cvirn. **Tisk:** Delo, d. d.

Naklada: 93.000 izvodov. **Cena:** 0,35 €.

Časopis je za člane KGZS brezplačen.

Plačila za OMD so izvzeta iz obdavčitve

V prejšnji številki Zelene dežele smo napovedali, da bodo plačila za območja z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo (OMD) izvzeta iz davčne osnove ter pozvali člane, naj se zoper odločbe pritožijo in podajo ugovor na informativne izračune dohodnine. Vlada RS je 21. maja 2009 sprejela sklep o izvzetju teh plačil iz obdavčitve in 5. junija je bila v Uradnem listu RS št. 42/09 objavljena popravljená informacija »Povprečni znesek subvencij na hektar kmetijskih in gozdnih zemljišč za leto 2008 in znesek katastrskega dohodka za oljčne nasade za leto 2008«, iz katere je črtan povprečni znesek OMD plačil (v prvotnem predlo-

gu je bil predviden v znesku 90,93 evra na hektar kmetijskih zemljišč po evidencah zemljiškega katastra). S tem je bila uresničena obljuba, ki jo je minister Križanič dal vodstvu KGZS na srečanju 6. maja.

Vlada poleg tega nalaga Ministrstvu za finance, da v sodelovanju z MKGP čim prej pripravi predlog sprememb in dopolnitev Zakona o dohodnini, ki bo uredil sistem obdavčevanja dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, in da v sodelovanju z MKGP čim prej pripravi tudi predlog novega Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki bo na objektivni in pregleden način uredil ocenjevanje katastrskega dohodka.

Izvzetje OMD plačil iz obdavčitve pomeni 4,5 milijona evrov prihranka

Slovenski kmetje so z izvzemom plačil za OMD iz obdavčitve neposredno prihranili za okoli 4,5 milijona evrov, z upoštevanjem možnosti uveljavljanja različnih pravic iz naslova socialnih transferov pa še dosti več.

V prvotni objavi povprečnih zneskov na hektar za leto 2008 je Ministrstvo za finance kot obdavčljive dohodke v izračun vštevvalo obdavčljiva plačila za ukrepe kmetijske politike, prejeta v letu 2007, med katera je vštevvalo tudi 44,5 milijona plačil za območja z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo (OMD). Povprečen znesek je bil predviden v višini 90,93 evra na hektar kmetijskih zemljišč po stanju v zemljiškem katastru, ne glede na dejansko rabo. Z izvzemom plačil za OMD iz obdavčitve bodo kmetje pri plačilu dohodnine za leto 2008 skupaj prihranili 4,5 milijona evrov. Posledično se bo to odrazilo tudi pri uveljavljanju pravic do številnih socialnih transferjev, kar je za zavezance iz kmetijske dejavnosti izjemnega pomena.

»MAG. NEVA PAJNTAR

Odpisi, nižje zakupnine in odlog plačila

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS (SKZGRS) je na presenečenje zakupnikov izdal račune za leto 2009 že maja, kar je v nasprotju z obstoječo prakso, ko je račun za zakupnino izdajal oktobra. KGZS je ugotovila, da zakupne pogodbe, sklenjene s SKZGRS, nimajo določenega datuma nastanka plačila zakupnine, kljub temu pa je enostransko spreminjanje ustaljenega datuma plačila neprimerno. Obenem KGZS nasprotuje letošnjemu povišanju zakupnin za kmetijska zemljišča predvsem zato, ker je faktorski dohodek lani padel za deset odstotkov.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je zato pozvala SKZGRS, da račune prekliče oziroma za vse že izdane račune sprejme odlog plačila do jeseni, ko bodo člani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije dobili prve dohodke iz naslova ukrepov kmetijske politike oziroma prodaje pridelkov.

PO SEJI SVETA 12. JUNIJA JE SKZGRS V ODGOVOR ZBORNICI POSREDOVAL TRI SKLEPE:

1. sklep:

»Na podlagi javno objavljenega poziva Sklada in na podlagi vloge po naravnih nesrečah in ujmah prizadetih zakupnikov Sklad za leto 2008 izvede odpis zakupni-

ne, ki se upošteva ob plačilu zakupnine za leto 2009. Zakupnina se odpiše za zemljišča v upravljanju Sklada, na katerih je v letu 2008 zaradi naravnih nesreč in ujma nastala škoda na trajnih nasadih in je hkrati pridelek izpadel v obsegu 80 ali več odstotkov. Stranka mora vloge priložiti zapisnik občinske komisije, ki je škodo ocenjevala, ter dokazati povezavo med škodo in zemljiščem, ki ga ima od Sklada v zakupu (katastrska občina, parcelna številka, površino 80- ali več odstotno prizadetega deleža parcele, kadar ni prizadeta cela parcela). Sklad v primeru dvoma o verodostojnosti podatkov preveritev opravi na MKGP in MOP, ki v okviru izplačila odškodnin po naravnih

nesrečah za leto 2008 do 31. julija 2009 zbirata vloge prizadetih.«

2. sklep:

»Svet Sklada KZGRS je sprejel sklep, da se podaljša rok za plačilo zakupnine za leto 2009, če znesek zakupnine pri posameznem zakupniku presega 500 evrov, in sicer do 31. oktobra 2009, vendar le ob pogoju, da so v celoti poravnane obveznosti za pretekla leta najkasneje do 30. junija 2009.«

3. sklep:

»Spremeni se cenik zakupnin za leto 2009 na način, da se pri zakupnikih, ki imajo v zakupu nad 3 ha zemljišč, obračuna 10-odstotni popust pri zakupnini.«

»TATJANA ČOP

Narava ponovno ni prizanesla

Neurja s točo in močnim vetrom so sredi junija spet pustošila po kmetijskih zemljiščih. Prve ocene o prizadetih kmetijskih površinah kažejo, da je le-teh dobrih 16.500 hektarjev.

Neurja s točo so povzročila škodo predvsem na širšem območju Kmetijsko-gozdarskega zavoda Murska Sobota (občine Murska Sobota, Tišina, Puconci, Križevci, Razkrižje, Ljutomer, Veržej, Gornja Radgona, Apače, Radenci, Lendava, Dobrovnik), kjer je prizadetih kar 15.800 hektarjev. Ogromna škoda (po prvih ocenah 60 odstotkov in več) je tako nastala predvsem na poljih koruze, žit, buč in tudi na vinogradniških površinah. Škodo ocenjujejo tudi v podravske regiji (občine Pesnica, Kungota, Šentilj), kjer je po prvih ocenah od skupno 750 hektarjev poškodovanih kmetijskih zemljišč veliko škodo utrpelo tudi bli-

zu 300 hektarjev vinogradov in 55 hektarjev intenzivnih sadovnjakov.

Kmetijski svetovalci KGZS so intenzivno vključeni v popisovanje in ocenjevanje škode, predvsem pa prizadetim kmetom na terenu nudijo še kako potrebno strokovno pomoč. Kmetom so na voljo tudi navodila za škropljenje poškodovanih sadovnjakov, za ukrepe po toči na področju poljedelstva in za varstvo vinske trte po toči. Slednje lahko najdejo na spletnih straneh območnih kmetijsko-gozdarskih zavodov, kjer je prišlo do škode, ter na sedežu lokalne izpostave kmetijske svetovalne službe.

Dan po neurju je predsednik KGZS Ciril Smrkolj

Škodo v Pomurju sta si ogledala kmetijski minister Milan Pogačnik in Ciril Smrkolj, predsednik KGZS. (foto: Jernej Pečnik)

obiskal nekaj najbolj prizadetih kmetij, dan kasneje, v petek, 19. junija, pa sta si skupaj s kmetijskim ministrom dr. Milanom

Pogačnikom ogledala prizadeta področja in obiskala nekatere prekmurske kmetije, ki so utrpeli škodo.

Ocena škode po neurjih s točo 16. junija na območjih Kmetijsko-gozdarskih zavodov Murska Sobota in Maribor:	KGZS – Zavod Murska Sobota	Povprečna škoda (%)	KGZS – Zavod Maribor	Povprečna škoda (%)
Prizadete površine skupaj (ha)	15.811		753	
Prizadete kulture				
Žita	6.700	46	135	45
Industrijske rastline	1.126	70	20	70
Vrtnine in krompir	256	30	/	/
Krmne rastline (s koruzo)	6.774	60	257	50
- od tega koruza	5.198	65	257	50
Sadje	197	60	55	95
- od tega travniški sadovnjaki	70	40	1	95
Sadne sadike v nasadih in drevesnicah	6	40	/	/
Grozdje	750	45	286	60
Sadke in cepljenke vinske trte	1	85	/	/

Ivan Dreisiebner,
Svečina pri Zgornji Kungoti

Naša kmetija meri okoli 17 hektarov. Od tega imamo 6,5 hektarov vinogradov, 2 hektara koruze, ki jo uporabimo za krmo za svinje, ostalo je travinje in gozd. Na robovih imamo sadovnjake za lastno uporabo. Škoda, ki jo je povzročilo zadnje neurje s točo, je res ogromna. Ocenjujem, da je uničenega preko 90 odstotkov pridelka. Vinogradi, ki se pretežno nahajajo okoli hiše, so uničeni z vseh strani. Spomnim se, da je bila leta 1970 podobna škoda. Sedaj škropimo, da bi vinograde vsaj malo zaščitili. Na žalost sredstev za obnovo vinogradov ni. Ker smo imeli slabe izkušnje z zavarovalnico leta 1970, vinogradov nismo več zavarovali. Smo že kar navajeni, da je tu in tam kakšna toča. Ponavadi je bilo uničenega od 20 do 30 odstotkov pridelka. To smo vzeli za nekaj normalnega. Takšne katastrofe pa res nismo pričakovali. Zadnja leta toče niti nismo občutili, ker živimo na meji z Avstrijo. Avstrijci imajo kar sedem letal za obrambo pred točo. Mislim, da je to pomagalo. Če pa pride do takšnega neurja, smo vsi nemočni. Človek še ne pozna sredstev, da bi se obranil takšnih neurij.

» JERICA POTOČNIK

Popolnoma uničena koruza v Prekmurju (foto: Jernej Pečnik)

Država šest let sofinancira zavarovalne premije

Leta 2003 je začelo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sofinancirati zavarovalne premije za škode na kmetijskih pridelkih, in sicer v višini 30 odstotkov. Občine so lahko dodatno sofinancirale premije do skupno 50 odstotkov. Sofinancirana so bila zavarovanja posevkov in plodov pred točo, požarom in udarom strele. Tistega leta je bilo za koriščenje tovrstnega sofinanciranega podpisanih 8.447 zavarovalnih polic, porabljenih pa 1,74 milijonov evrov, kar je zneslo dobrih 83 odstotkov od razpoložljivih sredstev.

Leta 2007 se je sofinanciranje premij razširilo še na zavarovanje pred spomladansko pozebo, poplavami, viharjem ter zavarovanje živali za primer bolezni. Država je dvignila višino sofinanciranja na 40 odstotkov z možnostjo udeležbe občin do 50 odstotkov. Porabljeno je bilo 4,59 milijonov evrov oz. 81,5 odstotkov predvidenih sredstev.

Leta 2008 je bilo prvič porabljenih za 8 odstotkov več sredstev, kot je bilo predvidenih (6,63 milijonov evrov porabljenih, predvideni 6,13 milijonov evrov).

V letošnjem letu je višina sofinanciranja države 50 odstotkov, kar je največ, kar dovoljuje EU. Namenjenih je 10,05 milijonov evrov. (vir MKGP)

Predsednik KGZS Ciril Smrkolj je pozval ministra, da prevzame pobudo za ustanovitev vzajemne zavarovalnice za zavarovanje škod po naravnih nesrečah. Prav tako KGZS pričakuje, da se bo sistemsko pristopilo k bolj dejavni obrambi proti toči

in da se pri tem uporabijo izkušnje ter načini, ki jih uporabljajo v naši neposredni sosesčini. Eden od načinov zadovoljive obrambe so tudi zaščitne mreže proti toči, zato bi bilo prav, da ministrstvo temu načinu zaščiti nameni več sredstev.

Vinograd v Svečini po neurju 16. junija (foto: Jerica Potočnik)

Prijava in reševanje škode in informacije

Po nastanku škode mora zavarovanec čim prej obvestiti zavarovalnico, s katero je sklenil zavarovanje, in sicer s posebnim obrazcem, katerega dobi na zavarovalnici. Pri tem je dobro poiskati pomoč zastopnika zavarovalnice. Po prejetju prijave mora zavarovalnica opraviti ogled in popis škode. Končna ocena škode se prizna pri končni cenitvi pred pravilom pridelka. Zavarovalnica mora v štirinajstih dneh po opravljeni končni cenitvi zavarovancu izplačati zavarovalnino oz. obračunano škodo.

Informacije o sofinanciranju zavarovalnih premij dobite na območnih kmetijsko-gozdarskih zavodih, na MKGP: **tel. 01 478 90 00; gp.mkgp@gov.si** ter na slovenskem zavarovalnem združenju: tel. **01 300 93 89; www.zav-zdruzenje.si.** (vir MKGP)

Prizadeta območja je v soboto, 20. junija, obiskal tudi predsednik države dr. Danilo Türk, ki je prav tako omenil nujnost bolj dejavnih preventivnih ukrepov za zaščito kmetijskih površin.

» STANE LEVART
» TATJANA ČOP

NAKUP DOMAČIH IZDELKOV OHRANJA SLOVENSKO PROIZVODNJO! KUPUJMO DOMAČE!

Devet let delovanja

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je letošnjo deveto obletnico praznovala v Prekmurju. Junjski dan KGZS je posvečen spominu na uspešne proteste kmetov junija 1993, kar lahko štejemo tudi za prvo organizirano delovanje kmetov v novi državi. Ob tej priložnosti je bilo podeljenih šest priznanj za življenjsko delo.

Letošnja sprememba datuma praznovanja dneva KGZS je povezana s počastitvijo spomina na uspešne proteste kmetov junija 1993. Takratna vlada ni imela posluha za težave kmetov, kar je še bolj strnilo kmečke vrste. Oster odziv kmetov, ki so zaprli nekatere mejne prehode, je prinesel dogovor o povečanju odkupnih cen pšenice, mleka in živine. Ker so se protesti začeli prav v Prekmurju, je praznovanje devete obletnice Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije potekalo 11. junija v Murski Soboti.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je bila ustanovljena 12. maja 2000 po dolgotrajnem usklajevanju političnih interesov. V slovenskem kmetijstvu se je pred tem že dalj časa kazala potreba po močnem interesnem (stanovskem) zastopanju kmetijstva in kmetov oziroma vseh, ki se ukvarjajo s kmetijstvom. V devetih letih delovanja je zbornica postala ključen sogovornik pri reševanju problemov in zastopanju slovenskega kmetijstva tako doma kot v Evropski uniji.

Uvodoma je prisotne nagovoril predsednik KGZS Ciril Smrkolj in jih spomnil na začetke organiziranega nastopanja slovenskega kmetijstva od zadnjih dveh desetletij prejšnjega stoletja do dana-

šnje devete obletnice. Sledili so nagovori direktorja KGZS, mag. Sonje Bukovec, državne sekretarke na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Franca Bogoviča, predsednika Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ter drugih uglednih gostov. Prisotni so si lahko ogledali kratek film o zgodovini organiziranja slovenskega kmetijstva ter se sprostili ob glasbenih utrinkih skupine Veški dečki in recitalu dijakov Biotehniške šole Rakičan. Prireditvev je bila sklenjena s podelitvijo šestih priznanj za življenjsko delo.

O TEM, KAKO GLEDAJO NA KGZS IN NJEN POMEN, SMO VPRAŠALI NEKAJ UDELEŽENCEV SLOVESNOSTI.

Franc Prelesnik, predsednik OE Kočevje in član upravnega odbora KGZS

Tudi kmečki stan si zasluži imeti praznik. Vedno bolj opažam pomen Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Vsak ima od nje toliko, kolikor jo izkoristi. Večini od ostalih za kmetijstvo ni mar. Država bi se morala zavedati, da dolgoročno brez kmetijstva ni prihodnosti.

Geza Džuban:

Pred več kot desetletjem sem bil tudi jaz med tistimi, ki so pripravljali pogoje za ustanovitev

Franc Prelesnik, predsednik OE Kočevje in član upravnega odbora KGZS

Geza Džuban

kmetijsko-gozdarske zbornice. Takrat je bilo kar nekaj naspotovanj in veliko napora je bilo potrebno, da so v vseh političnih strankah podprli zakon o ustanovitvi KGZS. V teh letih

se je zbornica oblikovala v strokovno institucijo, ki zastopa interese kmetijstva. Danes smo imeli priložnost slišati, v katerih segmentih reševanja problematike kmetijstva je imela zbornica pomembno vlogo.

Tokrat je slovesnost ob obletnici ustanovitve KGZS potekala v Prekmurju. Nov datum je spomin na uspešno izpeljane proteste kmetov leta 1993.

Pred leti so se pristojnosti in naperi delili med sindikat in zbornico. Danes menim, da je zbornica postala edini celovit zastopnik interesa kmetijstva in ne bi bilo prav, če bi to njeno poslanstvo zbledelo. Ena od težav, ki lahko doleti zbornico, je zakonska uveljavitev prostovoljnega članstva. Le-ta lahko zbornico ne le razpolovi, pač pa zmanjša številčnost njenih članov za kar nekajkrat. Posledično se lahko tudi zmanjšajo finančne obveznosti države do strokovnih služb KGZS, to pa lahko postane nevarno. Zanimivo je, da so pobudniki tega prostovoljnega članstva tudi nekateri kmetje, kar je povsem narobe. V prihodnje mora zbornica še naprej nuditi strokovno podporo tako na področju čiste tehnologije pridelovanja kot vedno bolj na področjih varovanja okolja in ekonomike gospodarjenja na kmetiji.

Glede nezadovoljstva članov pa bi rekel, da bi slednji predvsem morali razumeti, da zbornica ni poslovni sistem. Takšno vlogo bi morale imeti zadruge, ampak tudi te imajo svoje težave. Zbornica te vloge ne bo mogla in je ne sme prevzeti. Na vsak način pa bi vodstvo zbornice moralo kritično oceniti pripombe oz. opozorila članov tako glede same zbornice kot tudi strokovnih služb ter jih odpraviti.

Jožef Meolic, član Sveta KGZS

Všeč mi je zamisel, da se slovesnost ob Dnevu KGZS odvija vsako leto na drugem območju. Letošnja, ki je potekala na območju OE Murska Sobota, je zaradi številne obiskanosti tudi dokaz podpore članstva tej zamisli. Prav tako se je v zadnjem letu z novim vodstvom KGZS

Jožef Meolic, član Sveta KGZS

marsikatera stvar spremenila na bolje. Predvsem je opazen hitrejši odziv na pobude voljenih organov.

Boris Jež, direktor GIZ – meso izdelki

Na tokratni proslavi ob dnevu KGZS smo se spomnili dogodkov, ki so imeli pomem-

Boris Jež, direktor GIZ – meso izdelki

ben vpliv na oblikovanje primarne kmetijske proizvodnje. Izjemnega pomena za prihodnost je povezava in usklajeno delovanje primarne proizvodnje in živilske industrije. Podpiram tesno sodelovanje in verjamem v oblikovanje trdne prehranske verige,

ki jo v Sloveniji trenutno še pogrešamo. Vsi smo nekoliko premalo glasni do potrošnikov. Potrošnik mora razumeti, kako pomembna je uporaba slovenskih prehrabnih artiklov, ki zagotavljajo kakovost, varnost, bogato tradicijo, vrhunski okus ter nenazadnje, številna delovna mesta. Potrebna bi bila močna nacionalna politika kot podlaga za dolgoročno partnerstvo in poslovno povezavo.

» TATJANA VRBOŠEK
» TATJANA ČOP

Priznanja Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije za življenjsko delo so na slovesnosti ob Dnevu KGZS v Murski Soboti nagrajencem izročili (z leve proti desni): direktor KGZS Igor Hrovatič, državna sekretarka na MKGP mag. Sonja Bukovec in predsednik KGZS Ciril Smrkolj.

Priznanja KGZS za življenjsko delo

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije vsako leto ob dnevu KGZS podeli priznanja posameznikom ali organizacijam, ki jih odlikuje izjemno delo na področjih, ki jih pokriva zbornica ter prispevek k razvoju te krovne stanovske organizacije.

Od ustanovitve leta 2000 do danes je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije postala zastopnik ne le kmetijstva, temveč vsega slovenskega podeželja in vseh, ki v tem prostoru delujejo. Za vsakim uspehom nekega organiziranega dela pa stojijo ljudje – predani svojemu delu in z jasno vizijo. Takšni ljudje so stali zbornici ob bok tako pri pripravi pravnih podlag za njeno ustanovitev kot pri njeni ustanovitvi ter danes pri delu KGZS. Gre za izjemne ljudi, ki jim zbornica vsako leto ob dnevu KGZS podeli priznanja. Priznanja lahko prejmejo člani, funkcionarji, zaposleni in drugi posamezniki ter organizacije, ki svojim delom pomembno prispevajo k uveljavljanju in razvoju zborničnega sistema ter kmetijstva, gozdarstva in ribištva.

Letošnji nagrajenci so:

- Stanko Čurin
- Leopold Freljih
- Milena Kulovec
- Evgen Sapač
- Prof. dr. Franc Zagožen
- Janez Žampa

STANKO ČURIN

Stanko Čurin je starosta slovenskega vinogradništva. Je začetnik pridelave vin posebne kakovosti ter dobitnik mnogih priznanj na domačih in svetovnih ocenjevanjih. Je nesporno ena največjih osebnosti na področju vinarstva v Sloveniji.

Kot zasebni vinogradnik je oral ledino pri razvoju sodob-

ne vinogradniške in vinarske tehnologije. Prvi pri nas je pridelal predikatna vina posebnih kakovosti: pozne trgatve in izbore, jagodne izbore, suhe jagodne izbore, slamnata vina, ledena vina, izvirne posebnosti vin z visokim predikatom v posebnih steklenicah.

V začetku ni prav nič posebej kazalo, da bo Stanku, ki se je rodil pred osemdesetimi leti v Vodrancih, manjši vasi pod obronki vinorodnega Koga, življenje krojilo prav vino. Po končani osnovni šoli in služnji vojaškega roka je priložnost za zaslužek in preživljanje mlade družine najprej poiskal na različnih delovnih mestih zunaj kmetijstva. Sam je velikokrat poudaril, da je bilo za njegovo sožitje z vinogradništvom, ki se je začelo ob koncu petdesetih let, usodno veselje do dela v očetovem vinogradu na Kogu.

Prva trgatev mu je ostala v spominu kot prva ljubezen. Potem so prišle še boljše, večje, odmevnejše. V naslednjih letih

Stanko Čurin

je uspešno vzpostavljati razvojne temelje družinske vinogradniške kmetije s premišljenimi investicijami. Leta 1971 je kot prvi zasebni vinogradnik v Sloveniji ustvaril prvo lastno stekleničenje vina. Že naslednje leto je ponovno napolnil lastne steklenice vina, jih razstavil na ljubljanskem vinskem ocenjevanju ter odnesel zlato in srebrno medaljo. Stanko Čurin in njegova vina so že v tistem času postala pojem slovenske vrhunske kakovosti. Prvi v Sloveniji je pridelal tudi ledeno vino – laški rizingl, letnik 1985, in prvemu na svetu je uspelo donegovati penino iz ledenega vina sorte šipon (letnik 2003). Mnoga najvišja priznanja na elitnih ocenjevanjih doma in v svetu, ki so se drugo za drugim vrstila vsa ta leta, so ga povzdignila med legende vinarstva. V letu 2007 je bil Stanko Čurin za uspehe v vinogradništvu in vinarstvu ter za uveljavljanje Slovenije in slovenskih vin doma in v svetu odlikovan z redom za zasluge.

Stanko je veliko časa namenil tudi sodelovanju z drugimi vinarji v Sloveniji in po svetu. Leta 1996 je bil med pobudniki za ustanovitev in član prvega upravnega odbora Zveze društev vinogradnikov Slovenije.

Družinska vinogradniška kmetija z zaščiteno blagovno znamko vin, ki jo je pred več kot štiridesetimi leti zasnoval Stanko, se je pred dvajsetimi leti, ko je za delo poprijela tudi druga generacija, preimenovala

v »Vinogradništvo in kletarstvo Čurin - Prapotnik«. V zadnjem času pa Stankov izjemen prispevek na področju pridelave izvirne posebnosti predikatnih vin zelo uspešno nadaljuje tudi že tretja generacija, ki jo poseblja vnuk Borut.

»BOJAN MLAKAR

LEOPOLD FRELIH

Leopold Freljih

Lea Freliha poznamo kot dolgoletnega predsednika Zadrुžne zveze Slovenije. Ob tem pa je ves čas skozi delo na svoji kmetiji ohranjal stik s kmečkim delom, kar mu je skupaj s pristno človeško naravo omogočalo zaznati in ustrezno reagirati na probleme, ki jih v kmetijstvu nikoli ni manjkalo.

Ker od povojnega obdobja do leta 2000 zbornice kot najširše zastopnice interesov kmetov ni bilo, so naloge pri oblikovanju kmetijske politike in normativnega urejanja kmetijstva v precejšnji meri prevzemale kmetijske zadruge in

zadružna zveza. Zavezan zadružništvu že od mladih let, je tri najst let vodil Kmetijsko zadrugo Cerknica, dva mandata pa je bil tudi član predsedstva Zadružne zveze Jugoslavije. Tako je Leo Frelih sooblikoval številne ukrepe na tržno cenovnem, investicijskem, davčnem in socialnem področju, ki so pripomogli k razvoju kmetijstva v tistem času.

Slovenskemu kmetijstvu je bila večkrat v zgodovini z omejitvami cen pridelkov in drugimi ukrepi naložena vloga blažilca socialnih problemov. Tako je bilo tudi v začetku devetdesetih let – že po osamosvojitvi Slovenije. Leo Frelih je bil kot predsednik Zadružne zveze Slovenije med tistimi, ki so opozarjali na ne vzdržnost položaja tako na kmetijsko gospodarskem kot tudi na socialnem področju. Zaradi neodzivanja Vlade RS so Slovenska kmečka zveza, Zadružna zveza Slovenije in Slovensko kmečko gibanje decembra 1992 organizirali opozorilni protest, junija 1993 pa štiridnevno blokado mejnih prehodov. Leo Frelih je bil med pogajalci, ki so na podlagi jasno izražene nezadovoljstva kmetov iz vse Slovenije dosegli pomembne spremembe v odnosu do kmetijstva. V tem času je bil tudi delegat Zbora občin v slovenski Skupščini.

V začetku devetdesetih let je Leo Frelih vložil veliko naporov v oblikovanje Zadružnega poslovnega sistema, ki je povezal finančni, blagovni in nepremičninski potencial slovenskega kmetijstva. Ob lastninjenju slovenskih živilskopredelovalnih podjetij po zakonu je bila tudi enkratna priložnost za enoten nastop slovenskih kmetov v teh družbah, vendar takratni čas v kmetijstvu in v politiki ni omogočal razvoja idej, ki bi korenito posegle v lastniško strukturo

teh podjetij. V okviru vodenja Zadružne kmetijske družbe se je neprestano prizadeval za skupni nastop slovenskega kmetijstva in zadružništva - tako na nabavnem kot na prodajnem trgu.

Leopold Frelih je s svojim delom in odnosom do izzivov v kmetijstvu pustil sled neomajnega borca za napredek, kar se je odrazilo tudi na področjih, ki jih po ustanovitvi pokriva Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije.

»MAG. MIRAN NAGLIČ

MILENA KULOVEC

Milena Kulovec

Čeprav ni zrasla na kmetiji, nisi Milena v sebi ljubezen do kmetijstva in podeželja že več kot trideset let, s tem ko dela s kmeti in za kmete.

Začela je v Gabrovki pri Litiji. Že kot mlada agronomka se je zavedala, kako pomembna je za obstoj in razvoj kmetije družina, ki je povezana med sabo in skupaj sprejema odločitve.

Orala je ledino na področju svetovanja za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti. Zavedala se je pomena znanja, zato je organizirala veliko izobraževanj za kmečke ženske. S tem jim je odpirala nova obzorja in dvigala samozavest. Vedno se je zavedala velike, a pogosto prezre vlož

ge kmečke ženske za družino in kmetijo.

Pomemben je tudi njen prispevek k razvoju dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, tako turizma na kmetiji kot predelave kmetijskih pridelkov na domu. Skupaj s svojimi sodelavkami je veliko kmetij navdušila, da so se odločile za dopolnilno dejavnost. S predelavo na domu so na kmetijah razvili kakovostne prehranske izdelke, ki vključujejo tradicionalne recepture posameznega področja in s tem ohranjajo bogato tradicijo Slovencev na tem področju.

Ko se je porodila ideja, da bi tovrstne izdelke predstavili potrošnikom, in je nastala državna razstava Dobrote slovenskih kmetij na Ptuj, se je tudi Milena nesebično angažirala ter vseh dvajset let s svojim znanjem in organizacijskimi sposobnostmi dajala podporo ptujskim kolegom.

S toplino, iskrenostjo in neposrednostjo zna očarati sogovornika, od najpreprostejšega kmeta do uglednega funkcionarja. Prav vsakemu je pripravljena odkrito povedati svoje mnenje in vsi, ki imamo srečo, da delamo z njo, vemo, da je to vedno dobronamerno in bo le prispevalo k še boljšemu sodelovanju. Milena je vzor nesebičnega razdajanja znanja in izkušenj vsem, ki jih potrebujemo.

Vedno se je trudila delati strokovno, s svojimi nastopi v javnosti je veliko prispevala k prepoznavnosti slovenskega kmetijstva in podeželja.

»MAJDA FILIPIČ

EVGEN SAPAČ

Ob imenu Evgen Sapač pomislimo na neutrudljivega borca za dobrobit kmeta, kmetijstva in vsega, kar je povezano s podeželjem v Sloveniji.

Doma na manjši prekmurški kmetiji se je že zgodaj zapisal kmetijstvu. Po srednji kmetijski šoli je končal še stopenjski študij na agronomiji in ekonomiji. Bil je zaposlen v različnih dejavnostih, ves čas pa v sebi čuti kmeta in njegove težave. Življenjska pot ga je zanesla tudi v Nemčijo, kjer je spoznaval drugačne razmere za delo.

Z zavedanjem, da je le z upornim vztrajanjem pri poštenih zahtevah mogoče doseči napredek, se je leta 1988 vključil v Slovensko kmečko gibanje, ki je preraslo v Slovensko kmečko zvezo. Od takrat naprej je dejaven na lokalni in državni ravni. Od leta 1992 do leta 1997 je bil državni svetnik, mnogim pa je najbolj ostal v spominu kot soorganizator Vseslovenskega protesta kmetov in štiridnevne zapore mejnih prehodov leta 1993. Od leta 1997 do leta 2000 je bil predsednik Sindikata kmetov Slovenije. V domačem okolju je vseskozi dejaven v občinskem svetu in že drugi mandat tudi v organih Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije na regijski in državni ravni.

Evgen Sapač pravi, da se je zapisal kmečkemu gibanju zato, ker je v Prekmurju kmetijstvo zelo pomembna gospodarska dejavnost, kmetje kot nosilci pa še vedno nimajo položaja

Evgen Sapač

v družbi, ki jim pripada. Kmet mora postati enakopraven član družbe, če hočemo postati napredna evropska država s stabilno bilanco varne hrane in razvitim podeželjem. Glas kmetov se sliši premalo, pomen kmeta je velik, prav kmet je namreč tisti, ki omogoča samooskrbo, ki je v Sloveniji zaskrbljujoče nizka!

In če Evgena vprašamo, kaj se mu zdi ključno za napredek kmetijstva, rad navede besede brazilskega kmeta na svetovnem kongresu CEA: »Kmetje so največja armada na svetu. Če bi stopili skupaj, bi lahko dosegli marsikaj več!«

»MAG. MIRAN NAGLIČ

PROF. DR. FRANC ZAGOŽEN

Prof. dr. Franc Zagožen

»Demokratična kultura zahteva od vseh ljudi resnicoljubnost in te pri nas močno primanjkuje.« Tako je pred letom dni dejal prof. dr. Franc Zagožen v pogovoru z novinarjem slovenskega tednika. Teh nekaj bolečih, a zelo resničnih besed pa predstavlja srž življenjske filozofije in dela profesorja Zagožna, ne glede na to, ali gre za delo v politiki ali stroki. Resnicoljubnost in iskrenost sta zanesljivo njegovi najbolj značilni vrline.

Rojen konec leta 1942 na kmetiji v Zadrecki dolini, se je

že v mladosti zapisal kmetijstvu. Pot strokovnega in znanstvenega vzpona je bila strma. Še pred 27. letom starosti je doktoriral na Univerzi v Göttingenu in kljub vabilom, da bi tam ostal in nadaljeval z znanstvenim delom na področju genetike, se je vrnil v Slovenijo in svoje znanje s področja genetike, selekcije, ovčereje in agrarne ekonomije prenašal na mnoge generacije študentov Biotehniške fakultete vse do upokojitve. Kot je sam povedal, se je za vrnitev v domovino odločil tudi zaradi čuta odgovornosti in želje, da bi nekoč prispeval k političnim spremembam. Da je čas za to dozorel, je začutil že v osemdesetih, ko je aktivno vstopil v politiko. Z javnim predlogom o ustanovitvi Slovenske kmečke zveze je postavil temelje večstranskega političnega sistema. Da bi dokazal, da ni le akademski teoretik, je sprejel izziv in kandidiral ter bil izvoljen za poslanca v prvem slovenskem parlamentu. S številnimi aktivnostmi, povezanimi s poslanskim mestom, je pomembno prispeval k razvoju kmetijstva v Sloveniji.

Profesor Zagožen je pravi dokaz, da še kako drži Hugojeva misel, da »svet premikajo ideje in ne lokomotive«. Čeprav ni vselej v ospredju, njegovo delo pomeni osnovo za marsikateri premik naprej. Njegove besede so vselej tehtne, v njih ni puhlosti – prav vse imajo svoj smisel. Na takšen način se je že v zgodnjih devetdesetih letih začel zavzemati za nastanek Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki bi zagotavljala zastopanje interesov slovenskega kmetstva in kmetijstva. S svojim analitičnim pristopom in sposobnostjo neobremenjenega in širokega razmišljanja, podkrepjenega z bogatim strokovnim znanjem, je pomembno prispeval k pripravam Zakona

o Kmetijsko gozdarski zbornici in nastanku takšne stanovske zbornice, kot jo poznamo danes. Četudi je bil občasno kritičen do dela oziroma načina delovanja zbornice, pa ni nikdar zanikal nujnosti njenega obstoja.

Profesor Zagožen sodi med tiste izjemne vsestranske razumnike, ki včasih presežejo svoj čas. Za njih je značilen kritičen, a dobronameran odnos do družbe, njihov prispevek k njenemu razvoju pa ima velike razsežnosti. Kot osebnost ga lahko brez bojazni, da bi zgrešili, opišemo s tremi besedami: iskren, resnicoljuben, idealist.

»TATJANA ČOP

JANEZ ŽAMPA

Janez Žampa

Družina Žampa ima zanimivo in bogato tradicijo. Izvira iz Slovaške, v Slovenske gorice pa se je naselila pred dvesto leti. Janez Žampa je skupaj z mamo Ivano prevzel vodenje domače kmetije takoj po drugi svetovni vojni. Poleg dela na kmetiji je namenil veliko časa tudi dejavnostim na področju razvoja podeželja in družbenega življenja v domačem okolju.

V želji po izboljšanju težkega položaja kmetov, ki so bili v tistem času brez zdravstvenega in starostnega zavarovanja, so so-

krajani leta 1966 izvolili Janeza za delegata v Skupščini za zdravstveno zavarovanje kmetov. Tam je bil nato izvoljen za predsednika. Po nastanku Skupnosti starostnega zavarovanja kmetov je bil Janez Žampa izvoljen za predsednika. To funkcijo je opravljal do leta 1974. Kot funkcionar se je dejavno zavzel za ponovno ustanovitev Zadrुžne zveze Slovenije in bil sopedlagatelj za ustanovitev Hranilno kreditne službe Slovenije. V začetku leta 1990 je bil soustanovitelj Govedorejskega društva za črno belo pasmo.

V lokalni skupnosti je bil izvoljen v takratno skupščino Občine Ptuj. Leta 1975 je bil ustanovitelj prve melioracijske skupnosti v Sloveniji za območje vasi Levajnci. Leta 1988 je bil soustanovitelj Slovenske kmečke zveze. Na območju Ptuja je bil do leta 1994 njen predsednik. Leta 1990 je bil izvoljen za poslanca Zbora občin, na lokalni ravni pa za člana skupščine Občine Ptuj. Je soustanovitelj Turističnega društva Destrnik. Leta 2000 in 2004 je bil izvoljen v Svet območne enote Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ptuj. V organih zbornice vedno zastopa interese kmetijstva in dobro sodeluje s strokovnimi službami.

Svojo kmetijo je predal sinu Antonu. Za časa svojega kmetovanja je veljal za naprednega in v razvoj usmerjenega kmeta. Na njegovi kmetiji so si nabirali izkušnje mladi agronomi iz širšega območja Slovenije in tudi iz drugih delov Jugoslavije. Janez Žampa je član Panevropskega gibanja in Slovenskega svetovnega kongresa. Še vedno je zelo dejaven v domačem okolju.

»RUDI BUNDERLA

»PETER PRIBOŽIČ

Po letu 2010 drugačne sheme

Po lanskoletnem t.i. zdravstvenem pregledu evropske skupne kmetijske politike sledijo priprave sprememb shem neposrednih plačil. Slovenija je dolžna svoje dodatne odločitve glede shem sporočiti Komisiji do 1. avgusta.

V lanskem letu je bil izveden pregled skupne kmetijske politike. Rezultati so osnova za vsebinske spremembe, ki jih bodo države članice upoštevale pri oblikovanju bodočih ukrepov kmetijske politike. Spremenjena EU uredba na področju enotne skupne tržne ureditve bo neposredno veljavna in se bo izvedla brez posebnih posegov držav članic. Pri določbah o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor, ki izhajajo iz Uredba Sveta (ES) št. 73/2009, mora Slovenija sprejeti dodatne odločitve in jih sporočiti Komisiji EU do 1. avgusta 2009.

Reforma Skupne kmetijske politike (SKP), ki jo je Slovenija uvedla leta 2007, temelji na uvedbi proizvodno nevezanih plačil v obliki enotne sheme plačil. Le-ta je zamenjala večino do tedaj veljavnih neposrednih plačil. V okviru te reforme je bil cilj Evropske unije, da uvede enotno plačilo na površino in ukine posamezna izplačila premij, ki so vezana na proizvod. Enotno plačilo na površino ali plačilna pravica je pravica do plačila na hektar upravičene površine, do katerega je upravičeno kmetijsko gospodarstvo. Plačilna pravica je sestavljena iz regionalnega plačila (plačilo na hektar upravičene površine) in iz dodatkov (dodatka za mleko in/ali dodatka za sladkor in/ali dodatka za sektor govedoreje).

Znesek za shemo enotnih plačil je določen z nacionalno ovojnico, ki je skupni znesek plačil na osnovi prejetih sredstev v preteklosti. Za nove članice so sredstva za ovojnico opredeljena na podlagi pristopnega dogovora. Shema enotnih plačil ima dve obliki izplačil. Lahko se izplačujejo na osnovi preteklih (zgodovinskih) pravic na posamezno gospodarstvo ali pa kot enotno plačilo na hektar kmetijskih zemljišč, ki je enako za vse proizvajalce na določenem območju (regionalno plačilo). V letu 2007 uveljavljen model v RS je določena kombinacija obeh modelov, ki je vključeval proizvodno vezano plačilo (65 % posebne premije za moško govedo, 50 % premije in dodatne premije za ovce in koze in 25 % plačila za hmelj), regionalno plačilo (njive, travnike, kasneje tudi sadovnjake) ter zgodovinske dodatke (mleko, goveje meso in sladkor). Uvedli smo tudi ukrep ekstenzivna reja ženskih živali kot nadomestilo ukrepu, ki je bil namenjen kravam dojiljam.

PREDLOG SPREMENB HEME NEPOSREDNIH PLAČIL OD LETA 2010 DALJE:

A. Posebne premije za bike in vole

Proizvodno vezana plačila po predlogu preidejo po letu 2011 v proizvodno nevezana plačila. Kot možno referenčno obdobje je doseženo povprečje v letih 2007 in 2008. RS ima danes ovojnico v višini 12,33 mio. evrov predvideno za 92.276 pre-

mij za bike in vole. V letu 2008 je izkoristila 72.096 premij.

B. Premije in dodatne premije za ovce in koze

Proizvodno vezana plačila po sedanjem predlogu preidejo po letu 2010 v proizvodno nevezana plačila. RS ima ovojnico v višini 1,16 mio. evrov predvideno za 84.909 premij za ovce in koze. V letu 2008 smo izkoristili 76.180 premij.

C. Proizvodno vezano plačilo za hmelj

Z letom 2010 se razveže proizvodno vezano plačilo za hmelj in se pri spremembi upošteva povprečje izplačanih neposrednih plačil v letih 2007 in 2008. RS ima ovojnico v višini 248 tisoč evrov. Ukrep se je izvajal na 1564 hektarjih.

D. Podpore izven sheme pomoli

Podpora za pridelavo stročnic in podpora za pridelavo lupinarjev se ohranita proizvodno vezani vse do leta 2012.

Nacionalna ovojnica za podpore za stročnice znaša 90 tisoč evrov, v letih 2007/2008 je bilo izplačanih 76.408 evrov. Nacionalna ovojnica za podporo za pridelavo lupinarjev znaša 36 tisoč evrov. V Sloveniji je bilo v letih 2007/2008 izplačanih 17.327 evrov.

E. Izvajanje posebnih ukrepov

V Sloveniji se bo nadaljevalo z izvajanjem ukrepa »ekstenzivna reja ženskih govedi«. Države članice lahko v okviru določb 68. člena Uredbe Sveta

(ES) 73/2009 za uvedbo posebnih podpor namenijo do 10 % nacionalne ovojnice. V RS je to 14,42 mio. evrov. Sredstva za ta namen se zagotovijo iz naslova neizkoriščenih sredstev, nacionalne rezerve ali pa z znižanjem vrednosti plačilnih pravic in ukinitve podpore za energijske rastline na ravni EU.

Po sedanjem predlogu se del sredstev zagotovi tudi iz naslova sprememb v proizvodno nevezano plačilo pri zgoraj opisanih shemah na način, da se za bodoče dodatke k plačilnim pravicam nameni tisti del ovojnic, ki so bile v preteklosti izplačevane.

Ker razprave o spremembi sheme ter vrstah in podrobnostih novih ukrepov, ki bi bili namenjeni dodatnemu plačilu za mleko v gorsko-višinskih območjih in podpori za ohranitev živinoreje v območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD), še potekajo, bomo o tem podrobneje pisali v prihodnje.

» ANTON JAGODIČ

Za večji odvzem medvedov in volkov

Župani osmih občin in predsednik OE KGZS Kočevje Franc Prelesnik so na pobudo slednjega podpisali skupno peticijo za večji odvzem medvedov in volkov ter jo poslali Ministru za okolje in prostor (MOP) Karlu Erjavcu. Od ministra pričakujejo, da ob nastalih konfliktnih situacijah hitro in učinkovito ukrepa.

Župani in predsednik OE KGZS Kočevje Franc Prelesnik so v peticiji pozvali MOP, da ponovno preuči predlog odvzema rjavega medveda in volka iz narave.

V peticiji so zapisali: »Rjavega medveda in volka je država z zakonom zaščitila, zato mora v celoti prevzeti popolno odgovornost ne samo za ohranitev ugodnega stanja populacij medveda in volka, marveč tudi odgovornost za posledice, ki izhajajo iz tega. Zavedamo se, da sta volk in medved naravna dediščina, ki ju je potrebno ohraniti. Vendar je potrebno obenem zagotoviti tudi sprejemljivo sobivanje lju-

di s temi zvermi na območjih, kjer se pojavljajo. V zadnjih letih je opaziti povečano prisotnost omenjenih zveri na območju naših občin, škoda, ki jo povzročajo, pa je čedalje večja. Zato težko govorimo o sprejemljivem sobivanju omenjenih zveri in ljudi. Predlog odvzema (70 medvedov in 10 volkov), za nas ni sprejemljiv, saj ocenjujemo, da ne bo pripomogel k reševanju težkih razmer, s katerimi se soočamo. Čas je, da omejimo nadaljnje naraščanje populacij, saj menimo, da je že dosežena skrajna meja tolerance do omenjenih zveri. Z zaskrbljenostjo ugotavljamo, da ministrstvo pri predlogu odvzema ni upoštevalo težkih razmer

na območjih pojavljanja, marveč le stališča predstavnikov varstva narave. Obenem je skrb zbujujoče, da MOP ne sledi dogajanjem na terenu oz. ne zagotavlja zadostnih sredstev za odškodnine in za zaščito premoženja.«

Peticijo so podpisali naslednji župani:

**Antun Volf, občina Osilnica,
Valentin Južnič, občina Kostel,
Janko Veber, občina Kočevje,
Jože Levstek, občina Ribnica,
Janez Novak, občina Loški potok,
Blaž Milavec, občina Sodražica,
Anton Zakrajšek, občina
Velike Lašče in
Janez Pavlin, občina Dobropole.**

Podpisniki peticije so pozvali Ministrstvo za okolje in prostor, naj poveča odvzem rjavega medveda in volka na takšno raven, da bo preprečeno nadaljnje naraščanje in širjenje populacij in da bodo posledično škode, ki jih povzročajo, v sprejemljivih mejah, ter da medved in volk ne bi več bila moteča dejavnika bivanja in dela ljudi na območjih omenjenih občin.

» ANDREJ ANDOLJŠEK
KGZS - Zavod Ljubljana

Kmetom več povrnjene trošarine

KGZS je uspela s prizadevanjem za 40-odstotno povečanje priznane trošarine.

Razmere v slovenskem kmetijstvu in gozdarstvu se v času krize zaradi nižjih cen ob razdrobljenosti posesti in neugodnih naravnih danostih še dodatno poslabšujejo.

Zato je toliko bolj dobrodošel uspeh Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije oziroma njenega predloga za konkretno pomoč kmetom in sicer z dvigom deleža za povračilo tro-

šarine, predpisane za pogonski namen v kmetijstvu in gozdarstvu. Dosedanji delež povrnjene trošarine je bil v višini 50 odstotkov od normirane porabe. **Dosegli smo, da se je z novelo zakona spremenil 54. člen Zakona o trošarinah (Ur. l. RS, št. 02/07 – UPB3), s katero se je povečal delež vračila trošarine, predpisane za pogonski namen, s 50 na 70 odstotkov, kar pomeni za upravičenca**

40 odstotno povišanje povrnjenih sredstev.

Delež goriva v stroških je pri slovenskih kmetih večji kot v drugih državah, saj so slovenske kmetije bistveno manjše kot v večini ostalih evropskih državah, poleg tega pa se naše kmetije soočajo še z razdrobljeno parcelno strukturo njiv in gozdov, kar kmetom bistveno povečuje stroške pridelave.

S povečanjem upravičenega deleža se sicer ne bo bistveno pripomoglo k izboljšanju ekonomskega položaja kmetov ter lažjemu kmetovanju v vse bolj zaostrenih pogojih, je pa ta sprememba eden izmed dobrodošlih korakov za spodbujanje nadaljnjega razvoja podeželja.

» MIHA KOPRIVNIKAR

Trg pšenice v EU in svetu

Po lanski rekordni letini pšenice v svetu in Evropi so cene do konca leta močno padale. Letos je bilo posejanih nekoliko manj površin s pšenico, pa tudi pridelki bodo po pričakovanjih nižji kot lani.

PROIZVODNJA PŠENICE V SVETU

Za tržno leto 2009/10 je bilo v svetu posejanih nekoliko manj površin s pšenico. Po začetnih še kar dobrih napovedih pridelkov so se napovedi v zadnjih tednih nekoliko znižale. V ZDA je namreč potekala setev jarih žit v zelo mokrih razmerah in je tudi zamujala. V Argentini je bilo posejanih 30 % manj površin s pšenico kot lani. V Avstraliji in Alžiriji pričakujejo nekoliko višje pridelke. Po napovedih naj bi letos v svetu pridelali 652 mio. ton pšenice, medtem ko je bil lanski pridelok 687 mio. ton (vir: Evropska Komisija, 11. 6. 2009).

PROIZVODNJA PŠENICE V EU

V EU je letos huda suša prizadela predvsem področje zahodne Španije in Portugalske, pa tudi Velike Britanije ter Rusije in Ukrajine. Napovedi pridelkov pšenice so nižje v primerjavi z lanskimi. V EU naj bi letos po zadnjih napovedih pridelali 126 mio. ton pšenice (vir: HGCA, 18. 6. 2009), medtem ko je bilo lani pridelanih 141 mio. ton pšenice (vir: COCERAL).

PROIZVODNJA PŠENICE V SLOVENIJI

V Sloveniji je bilo letos posejane nekoliko več pšenice kot lani in pričakovali smo sorazmerno do-

Cene pšenice v Sloveniji in nekaterih državah EU od 1. do 7. junija 2009:

Država	Cena (evrov/tono)
Portugalska	179,50
Španija	157,78
Italija	153,60
Belgija	152,00
Nemčija	149,25
Francija	144,63
Avstrija	142,50
Slovenija	133,56
Madžarska	129,38
Poljska	121,35
Romunija	120,74
Bolgarija	108,65

(vir: ARSKTRP)

bre pridelke, saj je bilo do nedavne ujme v Pomurju in Podravju stanje posevkov zelo dobro. V zadnjem neurju s točo pa sta bila Pomurje in Podravje močno prizadeta, tako da bodo pridelki močno okleščeni.

CENE

Tako kot v EU so cene od lanske pomladi do konca leta 2008 tudi v Sloveniji močno padle. Padanje cen v Sloveniji se je nadaljevalo tudi v letošnjem letu, medtem ko so se cene v EU v zadnjih mesecih začele zelo počasi dvigovati. **Cena pšenice v tednu od 8. do 14. junija 2009 je tako v Sloveniji znašala 140,5 evrov, medtem ko je v enakem obdobju lani znašal 223,4 evrov.**

» TONČKA JESENKO

45.000 evrov za nadomestila škod

Objavljen razpis za nadomestilo škode zaradi pomorov čebel in izbruha vraničnega prisada

V Uradnem listu RS št. 44 z dne 12. junija 2009 je bil objavljen razpis za podporo kmetijskim gospodarstvom zaradi nenadnih pomorov čebel v letih 2008 in 2009 ter nadomestilo kmetijskim gospodarstvom zaradi posledic izbruha vraničnega prisada. Višina sredstev celotnega razpisa znaša 45 tisoč evrov. Sredstva se dodelijo upravičencem kot pomoč v obliki nepovratnih sredstev. Vsak upravičenec lahko prejme največ do 7.500 evrov. Razpis je odprtega tipa, kar pomeni, da se bodo vloge odpirale in obravnavale po vrstnem redu oddaje vlog oz. po vrstnem redu prejema popolnih vlog, ki izpolnjujejo predpisana merila, do porabe sredstev.

Več na: www.mkgp.gov.si

KUPUJMO DOMAČE!

Trg mleka v Sloveniji in EU

Položaj na mlečnem trgu v Evropi in Sloveniji je na robu vrelišča. Poraba se zmanjšuje, uvoz iz tretjih držav se povečuje, izvoz iz EU se zmanjšuje, prireja v EU se zaradi napovedane ukinitve mlečnih kvot povečuje. Posledica vsega tega so velike količine viškov mleka, kar pomeni zniževanje odkupnih cen mleka na kmetijah.

Cene se mesečno znižujejo, mlekarne ne zmorejo predelati vsega mleka in ga prodati na trgu. To povzroča izjemen pritisk na znižanje odkupnih cen mleka in s tem bistveno poslabšanje ekonomskega položaja rejcev, usmerjenih v mlečno proizvodnjo. Na prostem trgu se pojavljajo velike količine mleka po zelo nizkih cenah, saj je mleka v Evropi več, kot ga trg lahko absorbira.

To predstavlja velike težave tako za rejce kot tudi za organizacije proizvajalcev. Zaradi prenizke cene mleka nekateri rejci že razmišljajo o ukinitvi proizvodnje. To pa pomeni zmanjševanje proizvodnega in genetskega potenciala panoge, ki so ga leta s težavo postavljali. Prireja mleka je ekonomsko zelo pomembna kmetijska panoga, ki ohranja obdelan pomemben del območij z omejenimi dejavniki kmetovanja (OMD).

Raven mlečne proizvodnje	Strošek (zmanjšanje za plačila SKP) EUR/kg	Prodajna cena EUR/kg	Koeficient ekonomičnosti
4500 l/kravo	0,3780	0,2842	0,75
6500 l/kravo	0,3179	0,2842	0,89

Z nadaljnjim slabšanjem ekonomskega položaja mlečne proizvodnje bodo najprej opuščene ravno površine v OMD območjih. To pa gotovo v nikogaršnjem interesu.

Iz analitičnih kalkulacij, ki jih pripravlja Kmetijski inštitut Slovenije, je razvidno, kolikšni so skupni stroški prireje mleka na kilogram, od katerih so odšteta še plačila za ukrepe kmetijske politike. Iz preglednice je razvidno, da je cena 0,2842 evra za kilogram mleka (zadnji podatek Tržno informacijskega sistema ARSKTRP) bistveno nižja od stroškov. Koeficient ekonomičnosti – razmerje med prodajno ceno in stroški, zmanjšanimi za subvencije – ponazarja pokritost stroškov s prihodki od prodaje. V pri-

meru nižje mlečnosti, 4500 l/kravo, prodajna cena pokriva le 75 % stroškov, v primeru višje mlečnosti, 6500 l/kravo, pa 89 % stroškov.

V marcu so bile po podatkih Eurostata prodajne cene mleka (na kmetiji) v Avstriji 31,8 centov na kilogram, v Italiji pa 32,8 centov na kilogram odkupljenega mleka. So se pa cene zelo razlikovale znotraj Nemčije, saj ima Bavarska na jugu bistveno drugačne pogoje prireje mleka kot severna in vzhodna Nemčija. Tako so se cene gibale med 22 centi na severu in 27 centi za kilogram odkupljenega mleka na jugu, povprečna cena kilograma mleka v Nemčiji pa je bila 24 centov. Pri naših severovzhodnih sosedih, na Madžarskem pa so cene izjemno nizke – le 20,4 centov na kilogram mleka.

Zaradi skrb vzbujajočega položaja na evropskem trgu mleka Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije že aprila pozvala Vlado oz. resorno ministrstvo, da storijo vse za izboljšanje položaja pridelovalcev mleka v Sloveniji.

V prihodnje pa je potrebno: izvajati vse možne ukrepe za večjo uporabo intervencijskega odkupa masla in mleka v prahu, intenzivno delati na generični promociji mleka in mlečnih izdelkov, pospeševati uporabo posnetega mleka v prahu za krmo, spodbujati in poenostaviti postopke za izvoz mlečnih proizvodov izven EU, izboljšati likvidnost kmetijskih gospodarstev z uporabo dodatnih sredstev za podporo mlečnemu sektorju, preučiti odnose v verigi od pridelave do prodaje s ciljem pravične razdelitve dohodka ter preučiti postopek ukinitve kvot in najti ustrezno ureditev.

»UROŠ ZGONEC

Ker okus velja!

V sklopu prireditve Dobrote slovenskih kmetij 2009 je bilo organizirano tudi t.i. hedonsko ocenjevanje mesnih izdelkov. Gre za ocenjevanje kupcev.

Ob dvajseti tradicionalni prireditvi Dobrote slovenskih kmetij smo strokovnemu ocenjevanju mesnih izdelkov pridružili še hedonsko ocenjevanje, to je glas porabnika – kupca. Skupino je

sestavljalo osem ocenjevalcev obeh spolov, vseh starosti in iz vseh koncev Slovenije. Ocenjevalni list je sestavljalo osem vprašanj. Od teh štiri ocenjujejo okus, v sami oceni pa smo jim dali največjo težo.

Presenetljiv je rezultat: 17 izdelkov je dobilo zlato oznako, 29 srebrno in 47 bronasto; samo 23 jih ni doseglo bronaste oznake. Moramo dodati, da 12 izdelkov ni bilo realiziranih zaradi same izvedbe ocenjeva-

nja. Če primerjamo rezultate strokovnega ocenjevanja, kjer je bilo 15 zlatih, 25 srebrnih in 47 bronastih ter ostalih 42, ugotovimo, da so naši porabniki silno naklonjeni kmečkim izdelkom in da je okus na pr-

vem mestu, zato tudi toliko več bronastih oznak.

Meje za doseganje posamezne oznake pri hedonskem ocenjevanju:

Zlata	56	50
Srebrna	> 50	45,8
Bronasta	> 45,8	40,7

Sedem zlatih je skupnih, ostale zlate v ocenjevanju porabnikov so bile strokovno ocenjene kot srebrne in celo tri bronaste.

Komentarji ocenjevalcev k tem izdelkom: skoraj idealna, prelepa rožnata, domač izgled, čudovita.

Med 29 srebrnimi se skriva 14 bronastih iz strokovnega ocenjevanja, 10 jih je enako ocenjenih, 2 zlati iz strokovnega ocenjevanja sta ocenjeni s srebrno.

Med bronastimi so tudi 4, ki so po strokovni plati ocenjene z zlato. Zakaj porabniku niso bile všeč: preveč drugih začimb, preveč popra, preveč prekajeno, žilavo in gumasto.

Med srebrnimi je kar 19 salam, zato lahko sklepamo, da je današnji porabnik željan pristnih kmečkih okusov in salam. Kljub paleti ocen so se ocenjevalci v 70 odstotkih odločili za nakup ocenjevanega izdelka.

Porabnike smo tudi vprašali, kaj gledajo, ko kupujejo podobne mesne izdelke, kot so jih ocenjevali? Najpogostejši odgovor je bil, da mora biti izdelek po zunanosti čim bolj naravne barve, ne preveliko maščob in s poreklom iz Slovenije pa seveda primerne cene.

Še iskricice za zaključek iz komentarjev v anketah:

»Izdelki morajo biti potrošniku – kupcu vidno predstavljene, da jih seveda kupec kupi. Premalo pa je teh izdelkov, za poskusit, da bi jih lahko kupec kupil.«

»Kmečke mesnine res polepšajo hrano – polepšajo dan! To raznolikost moramo ohraniti.«

»GABRIJELA SALOBIR-VILAR

Novo ime in nove vsebine

Mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA v Gornji Radgoni bo ob svoji 47. ponovitvi obogaten s številnimi novostmi. Vsebinski poudarki sejma bodo: projekt VINO SLOVENIJA GORNJA RADGONA kot sejem v sejmu, klimatske spremembe, novosti na področju ekološkega kmetijstva in vinogradništva, eko tržnica, tržnica medu in medenih izdelkov, podelitev priznanj ocenjevanja medu, kronanje Medene kraljice, posvet o vplivu vode na človekov organizem ter 56. svetovno prvenstvo v oranju v Tešanovcih pri Moravskih Toplicah.

AGRA, 47. mednarodni kmetijsko-živilski sejem, bo od 29. avgusta do 5. septembra 2009 v Gornji Radgoni poskrbel za dober posel z mednarodno poslovno razstavo prehrabnenih izdelkov, vina in pijač, kmetijske tehnike, opreme za gostinstvo in živilskopredelovalno industrijo, semen, sredstev za prehrano in nego živali in rastlin, obrtnih izdelkov ...

V mednarodnem pogledu ga bodo še bolj podčrtale državne predstavitve Avstrije, Francije (predstavitve združenja kmetijskih strojev), Madžarske ter Avtonomne pokrajine Vojvodine ...

Najpomembnejša stalnica med strokovnimi razstavami bodo razstave goveje živine, konjev, prašičev, drobnice, rib in plazilcev, malih živali, kraških ovčarjev in čebelarstva razstava s pokušno čebeljih pridelkov. Dopolnili jih bodo vzorni vzročni nasadi rastlin.

O aktualnih vprašanih kmetijstva, ekoloških sprememb in eko pridelavi bodo spregovorili številni tehtni strokovni posveti. Od 4. do 5. septembra 2009 bodo sejem AGRA in 56. svetovno prvenstvo v oranju povezovali dobri prometni transferji med Moravskimi toplicami in Gornjo Radgono. Sejem bodo popestrili številni stanovski, protokolarni, tekmovalni in družabni dogodki: 11. državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov, tekmovanje v plesanju polke, eko tržnica, kmečka tržnica, izbor najtežje in najzanimivejše buče itd. Novost bo tržnica medu in medenih izdelkov, kronanje Medene kraljice ter podelitev priznanj z ocenjevanja medu.

V maneži bodo potekale revije goveje živine, konj in drobnice s strokovnim komentarjem ter ocenjevanje in nagrajevanje razstavljenih goveje živine. Podeljena bodo priznanja iz mednarodnih ocenjevanj v okviru 47. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA: ocenjevanja medu, 35. odprtega državnega ocenjevanja VINO SLOVENIJA GORNJA RADGONA, 30. mednarodnega ocenjevanja mesa in mesnih izdelkov, 23. mednarodnega ocenjevanja mleka in mlečnih izdelkov, 13. mednarodnega ocenjevanja sadnih sokov, brezalkoholnih pijač in embaliranih vod ter 29. mednarodnega ocenjevanja kmetijske mehanizacije in opreme. Spremljale jih bodo pokušnje vin v Vinskem hramu in na razstavnem prostoru Vinske družbe Slovenije ter degustacije nagrajenih prehrabnenih izdelkov na razstavnih prostorih sodelujočih živilskih podjetij.

Dogajanje na mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu AGRA 2009 bo poslovno učinkovito, strokovno tehtno, preverjeno kakovostno in slastno družabno. Vabljeni s spoštovanjem do zdravja ljudi in neokrnjenega okolja! (Več na <http://www.pomurski-sejem.si>.)

»MIRAN MATE
Pomurski sejem

AGRA
MEDNARODNI
29. 8. – 5. 9. 2009
Gornja Radgona
47. mednarodni
kmetijsko-živilski sejem
UFI Approved Event
Slovenija 2009
56. WORLD PLOUGHING CONTEST
SVETOVNO PIVENSTVO V ORANJU
POMURSKI SEJEM
Rodovitnost porekla!

Kaj gre v davčno osnovo?

Leto 2008 lahko tudi z gozdarskega vidika imenujemo leto naravnih ujm, saj so slednje prizadele številne slovenske kraje. Po neposrednih škodah zaradi neviht so začeli gozdove ogrožati smrekovi podlubniki.

Vetrolom je v juliju prizadel gozdove predvsem v gozdnogospodarskih območjih Tolmin, Kranj, Ljubljana, Nazarje, Murska Sobota in Sežana. V avgustu je veter nato nadaljeval s pustošenjem na območju gozdnogospodarskih območij Celje in Brežice. Pri tem je potrebno omeniti, da na blejskem gozdnogospodarskem območju še vedno poteka sanacija snegoloma iz leta 2007 oziroma sanitarne sečnje zaradi prevelike razmnožitve smrekovih podlubnikov v teh gozdovih, na Krasu pa se zaključuje s sanacijo požarišča na Komenskem.

Pri redni obnovi ali obnovi v ujmah poškodovanih gozdov s sadnjo ali setvijo je bilo v letu 2008 obnovljenih skupno 501 ha gozdov. Za leto 2009 Zavod za gozdove načrtuje obnovo s sadnjo ali setvijo na 872 ha gozdnih površin, od tega 402 ha v zasebnih gozdovih. Pri tem je upoštevana tudi obnova s sadnjo in setvijo v ujmah poškodovanih gozdov na 258 ha.

OPROSTITEV PLAČILA DOHODNINE OD KATASTR-SKEGA DOHODKA GOZDA

Vsi lastniki, ki so svoje gozdne parcele obnovili s sadnjo ali setvijo, bodisi v okviru redne obnove ali obnove v ujmah poškodovanih gozdov, lahko **uveljavljajo oprostitev plačila dohodnine od katastrskega dohodka obnovljenega gozda za dobo 30 let.** Po 18. točki 73. člena Zakona o dohodnini – Zdoh-2 se namreč v davčno osnovo od katastrskega

dohodka ne všteva katastrski dohodek od zemljišč, ki se pogozdijo, z uveljavitvijo v prvem letu po pogozditvi.

Vlogo za oprostitev je potrebno vložiti na pristojen davčni urad do 30. junija leta, za katero se dohodnina odmerja. Se pravi, da morajo lastniki gozdov, ki so svoj gozd pogozdili v letu 2008, vlogo oddati najpozneje do 30. junija 2009, lastniki gozdov, ki so svoj gozd pogozdili v letu 2009, pa do 30. junija 2010.

Na podlagi Zakona o davčnem postopku – ZdavP-2 je Ministrstvo za finance pripravilo obrazec vloge »Vloga za uveljavljanje oprostitve za izračun akontacije dohodnine od katastrskega dohodka«. Obrazec vloge lahko dobite na vsakem davčnem uradu ali na spletni strani <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2006138&stevilka=6003>. Svoje trditve v davč-

nem postopku morate tudi dokazovati s pisnimi dokazili, iz katerih so razvidna zemljišča, ki so bila pogozdena. Zato k vlogi priložite kopijo odločbe za sadnjo ali setev, ki jo je izdal Zavod za gozdove Slovenije, ter kopijo prevzema in izplačilnega predloga, ki ga

je prav tako potrdil Zavod za gozdove Slovenije. Davčni organ nato v 15 dneh od vložitve vloge odloči o upravičenosti do oprostitve.

» EGON REBEC

KGZS - Zavod Nova Gorica

Obrazci za prijavo škod po divjadi

Za lažjo prijavo vse pogostejših škod na kmetijskih zemljiščih in gozdovih smo na KGZS pripravili obrazce za prijavo škod po lovni divjadi na lovni površinih do lovskih družin ter prijavo te škode komisiji, v kolikor v 8 dneh od prijave ne pride do sporazuma o poplačilu škode.

Na zadnjih straneh obrazcev so opisani tudi postopki uveljavljanja odškodnin od lovne divjadi na nelovnih površinih in prijava škod po zavarovanih vrstah živali, za kar pa so v obeh primerih pooblaščen delavci Zavoda za gozdove Slovenije.

Obrazci so dostopni na izpostavah kmetijsko svetovalne službe KGZS ter na spletni strani www.kgzs.si. Dodatne informacije v zvezi s škodami od prostoživečih živali dobite pri vašem kmetijskem svetovalcu ali gozdarski svetovalni službi na KGZS. Lahko pa tudi pošljete vprašanje po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si.

Usposabljanja za dela v gozdarstvu

Vzporedno s pričetkom izvajanja prenovljenih izobraževalnih programov na srednjem strokovnem (gozdarski tehnik) in poklicnem (gozdar) izobraževanju smo v lanskem letu na Srednji gozdarski in lesarski šoli Postojna (nadalje SGLŠ) pričeli tudi s preverjanem in potrjevanjem nacionalnih poklicnih kvalifikacij (nadalje NPK).

Po pridobljeni nacionalni kvalifikaciji lahko nosilec le-te registrira dopolnilno dejavnost na kmetiji ali se zaposli v gozdarskih podjetjih. Prav tako se NPK upošteva kot delno opravljena izobraževalna vsebina za poklic gozdar in gozdarski tehnik.

Vse, ki jih zanima delo v gozdni proizvodnji in si želijo pridobiti ustrezna znanja in usposobljenost, želimo seznaniti z možnostjo pridobitve ustreznih certifikatov ali potrdil.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je objavilo javni razpis za ukrep 111-Usposabljanje za delo v kmetijstvu in gozdarstvu.

Cilj ukrepa je podpora in dvig ravni usposobljenosti ter izboljšanje izobrazbene strukture. Namen ukrepa je povečati predvsem varnost, učinkovitost ter ekonomičnost del v gozdni proizvodnji.

Javni razpis bo odprt do objave o zaprtju javnega razpisa na spletnih straneh MKGP:

<http://www.mkgp.gov.si> in <http://www.arsktrp.gov.si>.

Na SGLŠ Postojna je možno na podlagi poklicnih standardov in katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti pridobiti naslednje NPK-je:

- gozdarski gojitelj/gozdarska gojiteljica,
- gozdarski sekač/gozdarska sekačica,
- gozdarski traktorist/gozdarska traktoristka.

Prav tako usposabljam o delih izobraževalnih programov, predmetih oziroma modulih, ki so vključeni v verificirane programe:

- Vzdrževanje funkcij gozda (gozdarski gojitelj/gozdarska gojiteljica),

- Sečnja lesa (usposabljanje za NPK gozdarski sekač/gozdarska sekačica),
- Spravilo lesa (usposabljanje za NPK gozdarski traktorist/gozdarska traktoristka).

V modulu Tehnologije dela v gozdu so vključene naslednje zaokrožene vsebine:

- Upravljanje s hidravličnimi dvigali,
- Upravljanje gozdarskih prikolic s hidravličnimi dvigali,
- Upravljanje strojev za strojno sečnjo,
- Upravljanje gozdnih žičnic.

Podrobnejše informacije dobite na spletni strani SGLŠ <http://www.s-sgls.po.edus.si/>.

Za dodatne informacije pokličete telefon **041 789 079** ali pišite na elektronski naslov

marjan.vadnu@guest.arnes.si.

Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna ima več kot petdeset let tradicije pri izobraževanju in usposabljanju za gozdarske poklice. V preteklih letih so si učenci in udeleženci usposabljanj vseh generacij pridobili kakovostno znanje ter strokovne kompetence za varno in strokovno delo. S pridobitvijo certifikata nacionalne poklicne kvalifikacije ali potrdilom o usposobljenosti dobite ustrezno listino, na podlagi katere lahko kompetentno, učinkovito, varno ter racionalno opravite različna dela v gozdu.

» MARJAN VADNU
vodja praktičnega pouka
in tečajne dejavnosti

PREDMET UKREPA 111

Člane KGZS opozarjamo, da Javni razpis za ukrep 111 – Usposabljanje za delo v kmetijstvu in gozdarstvu, podpira izobraževanja za dvig ravni usposobljenosti za delo tako v kmetijstvu in gozdarstvu kot tudi na področju živilske dejavnosti. Seznam izvajalcev izobraževanj, ki jih je potrdilo resorno ministrstvo je objavljen skupaj z razpisom na spletni strani www.mkgp.gov.si.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Izvajanje ukrepov LEADER za obdobje 2007-2013

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je zaključilo z izbiro Lokalnih akcijskih skupin (LAS), ki delujejo v okviru pristopa LEADER. V 199 občinah imamo 33 delujočih LAS, ki pokrivajo 97 % slovenskega podeželja.

LEADER je ena od razvojnih osi Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007-2013 in je razvojna priložnost za slovensko podeželje, ki temelji na tripartitnem partnerstvu, odgovornosti, zaupanju in demokraciji. Načela LEADER se uresničujejo po pristopu »od spodaj navzgor«.

Osnovni cilj ukrepov LEADER je izgradnja lokalnih zmogljivosti, spodbujanje lokalnega razvoja, izboljšanje upravljanja na podeželskih območjih in širjenje inovativnosti. Predstavljajo nadgradnjo in dopolnjevanje ostalih ukrepov politike razvoja podeželja.

Namenjeni so vsem zainteresiranim prebivalcem podeželja, ki želijo poiskati in razviti lokalne pobude za razvoj svojega območja in sodelovati pri njihovi izvedbi. Pristop LEADER uresničujejo lokalne akcijske skupine (LAS), ki so tripartitno sestavljena partnerstva javnega, ekonomskega in zasebnega sektorja, ki delujejo na podeželskih območjih.

LAS pri nas

LAS so z vlogo na javni razpis za izbor in potrditev LAS, ki se je zaključil 22. januarja 2009, po dobrem letu odprtja, lahko pridobile status delujoče LAS. S tem so postale upravičene do koriščenja dela finančnih sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ki so namenjena sofinanciranju izvedbe razvojnih projektov, pa tudi projektov sodelovanja. Povprečna LAS lahko za izvedbo projektov v letu 2009 pridobi 134.180 evrov. Posamezni LAS so namenjena tudi sredstva za delovanje. Projekti, za katere LAS namenja finančna sredstva, so opredeljeni v letnih izvedbenih načrtih. Izbere jih LAS sama izmed tistih predlogov in projektnih zamisli, ki so jih podali prebivalci posameznega območja. Pri izbiri mora upoštevati transparentnost in v naprej opredeljene kriterije. Najpomembnejši kriterij je, da se projekt nanaša na uresničevanje razvojnih ciljev, opredeljenih v lokalni razvojni strategiji. Ker so sredstva namenjena posameznim podeželskim območjem, je potrebno, da se projekt izvede tam.

Povabilo

Vsi, ki imate zamisli in voljo, da pripravite in izpeljete projekte, ki sledijo načelom pristopa LEADER, ste povabljeni, da se povežete z LAS na vašem območju.

Mreža za podeželje

Mreža za podeželje želi služiti slovenskemu podeželju z obveščanjem in izobraževanjem. Spodbuditi želi sodelovanje in medsebojno pomoč med posamezniki in organizacijami, ki delujejo na področju razvoja podeželja.

Obvestila mreže lahko prejimate, če se registrirate na spletni strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano:

<http://rkg.gov.si/BMZP/#register>.

Več informacij o mreži na spletni strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: <http://www.mkgp.gov.si>.

Več informacij o ukrepih LEADER na spletni strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano:

<http://www.mkgp.gov.si> in na telefonski številki: 01 478 9128.

Vprašanja lahko posredujete tudi po elektronski pošti na naslov: leader.mkgp@gov.si.

Obvestilo vsem imetnikom potrdil o znanju iz fitomedicine za izvajalca ukrepov

V Uradnem listu Republike Slovenije št. 99/2008 je bil 17. oktobra 2008 objavljen Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o strokovnem usposabljanju in preverjanju znanja iz fitomedicine (v nadaljevanju: pravilnik o spremembi).

V skladu s tem pravilnikom o spremembi morajo vsi uporabniki fitofarmaceutskih sredstev podaljšati potrdila o pridobitvi znanja iz fitomedicine za izvajalce varstva rastlin vsakih pet let.

Obveznosti obnavljanja usposabljanja za izvajalce varstva rastlin, in sicer na pet let, je bila vrnjena zaradi potrebe po seznanjanju z novostmi, ki so posledica pogostih sprememb pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev, pogostih sprememb pri zakonodaji s področij varstva rastlin in novih spoznanj glede varovanja okolja in zdravja ljudi.

Vsi imetniki potrdila iz fitomedicine za izvajalce ukrepov varstva rastlin, ki so pridobili potrdilo oziroma ga zadnjič podaljšali pred 31. decembrom 2004, se morajo udeležiti enega od obnovitvenih tečajev in potrdilo podaljšati najpozneje do 31. decembra 2009.

Tisti, ki so pridobili potrdilo ali zadnjič podaljšali njegovo veljavnost po 1. januarju 2005, morajo potrdila podaljšati v roku petih let od izdaje oziroma podaljšanja potrdila.

Ker je s pravilnikom o spremembi predpisan tudi nov obrazec potrdila, bodo imetniki ob podaljšanju prejeli novo potrdilo.

Dodatne informacije lahko dobite tudi pri izvajalcih usposabljanj iz fitomedicine.

Seznam izvajalcev usposabljanj iz fitomedicine:

	Pooblaščen izvajalec usposabljanja	Naslov	Telefon	Vrsta usposabljanja
1.	Biotehniška fakulteta v Ljubljani, Inštitut za fitomedicino	Jamnikarjeva 101, Ljubljana	01 423 11 61	predavatelji, odgovorne osebe
2.	Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije	C. Žalskega tabora 2, Žalec	03 71 21 600	predavatelji, odgovorne osebe, prodajalci, izvajalci ukrepov
3.	Kmetijska šola Grm	Sevno 13, Novo mesto	07 39 34 700	prodajalci, izvajalci ukrepov
4.	Kmetijsko gozdarski zavod Celje	Trnoveljska c. 1, Celje	03 710 17 85	prodajalci, izvajalci ukrepov
5.	Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana	Celovška 135, Ljubljana	01 513 07 00	prodajalci, izvajalci ukrepov
6.	Kmetijsko gozdarski zavod Kranj	Iva Slavca 1, Kranj	04 280 46 32	prodajalci, izvajalci ukrepov
7.	Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto	Šmihelska c. 14, Novo mesto	07 373 05 70	prodajalci, izvajalci ukrepov
8.	Kmetijsko gozdarski zavod Maribor	Vinarska ul. 14, Maribor	02 228 49 00	prodajalci, izvajalci ukrepov
9.	Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota	Štefana Kovača 40, Murska Sobota	02 539 14 10	prodajalci, izvajalci ukrepov
10.	Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica	Pri hrastu 18, Nova Gorica	05 335 12 00	prodajalci, izvajalci ukrepov
11.	Poklicna in tehniška kmetijska šola Ptuj	Volkmerjeva c. 19, Ptuj	02 787 17 00	prodajalci, izvajalci ukrepov
12.	Srednja biotehniška šola Kranj	Smedniška c. 3, Kranj	04 277 21 00	prodajalci, izvajalci ukrepov
13.	Rupnik Tatjana s.p.	Drulovka 48a, Kranj	031 302 389	prodajalci, izvajalci ukrepov
14.	Šolski center Šentjur	C. na kmetijsko šolo 9, Šentjur, tel.	03 746 29 00	prodajalci, izvajalci ukrepov
15.	Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj	Ormoška c. 28, Ptuj	02 749 36 10	izvajalci ukrepov
16.	CONS 1 d.o.o.	Lipovci 59, Beltinci	041 354 999	izvajalci ukrepov
17.	Vrtnarska šola Celje	Ljubljanska 97, Celje	03 428 59 00	izvajalci ukrepov

» FITOSANITARNA UPRAVA RS

 REPUBLIKA SLOVENIJA
 MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
 GOZDARSTVO IN PREHRANO

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
POZIVA NOSILCE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV
k vpisu namestnika nosilca in gospodinjstev na kmetiji
v register kmetijskih gospodarstev!

Ministrstvo poziva nosilce kmetij, da najpozneje do 30. septembra 2009 v register kmetijskih gospodarstev posredujejo podatke o svojem namestniku in gospodinjstvih, katerih en ali več članov se na kmetiji ukvarja s kmetijsko dejavnostjo.

Podatke posredujete na obrazcu Podatki o namestniku nosilca in gospodinjstvih na kmetiji, ki je skupaj z navodili za izpolnjevanje objavljen na spletni strani <http://rkg.gov.si/GERK/> in je dostopen tudi na upravnih enotah ter na enotah kmetijske svetovalne službe. Izpolnjeni obrazec s podpisom nosilca in njegovega namestnika pošljite na pristojno upravno enoto.

Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08) na novo določa kmetijo kot obliko kmetijskega gospodarstva, na katerem se eno ali več gospodinjstev ukvarja s kmetijsko dejavnostjo. Na eni kmetiji je lahko vpisanih več gospodinjstev (ne glede na naslov gospodinjstva), posamezno gospodinjstvo pa je lahko vpisano le na eni kmetiji.

Člani kmetije so člani vseh gospodinjstev na kmetiji, ki so starejši od 15 let. Podatki o članih kmetije se v register kmetijskih gospodarstev prenesejo iz evidence gospodinjstev, v katero posamezniki sporočajo podatke o gospodinjstvih na podlagi predpisov o prijavi stalnega prebivališča. Vsaka selitev v ali iz gospodinjstva pomeni spremembo podatkov v evidenci gospodinjstev in s tem hkrati tudi spremembo podatkov o članih kmetije v registru kmetijskih gospodarstev.

Člani kmetije, ki so lastniki oziroma solastniki kmetije, določijo nosilca in njegovega namestnika. Če na kmetiji razen nosilca ni drugih članov kmetije, starejših od 18 let, namestnika nosilca ni treba določiti. Namestnik prevzame pravice in obveznosti nosilca kmetijskega gospodarstva, ko nosilca ni več ali ko nosilec postane začasno ali trajno opravično nesposoben.

Podatkov o namestniku nosilca ni treba posredovati samostojnim podjetnikom posameznikom, pravnim osebam ter kmetijskim gospodarstvom, ki imajo v uporabi planine in skupne pašnike.

Meja med parcelami

Pogosto potek mej med parcelami ni natančno določen, zaradi česar lahko pride do sporov med sosedi - mejaši. Zato tokrat predstavljamo postopek ureditve meja in spreminjanja le-teh.

V zadnjem času se je na sektor za pravne zadeve KGZS obrnilo več naših članov z vprašanji v zvezi z mejo med parcelami. V veliko primerih ni natančno določeno, kje natančno poteka meja med eno in drugo parcelo, kar posledično lahko pripelje do medsosedskih sporov. V nadaljevanju zato predstavljamo postopek ureditve meja ter postopek spreminjanja meja med posameznimi parcelami.

POJEM

Zakon o evidentiranju nepremičnin (ZEN, Uradni list RS, št. 47/06 in 65/07, v nadaljevanju zakon) definira pojem meje kot več daljic, ki so med seboj povezane v zaključen poligon. Dodatno zakon pojasnjuje, da meja razmejuje zemljišče parcele od zemljišča ene ali več sosednjih parcel.

Ureditev meja je postopek, s katerim določimo mejo med eno ali več parcelami na eni strani in vsemi ostalimi parcelami na drugi strani. Postopek ureditve meja izvaja geodetsko podjetje kot geodetsko storitev, nadalje pa se meja evidentira v upravnem postopku na Geodetski upravi RS v postopku evidentiranja urejene meje.

UREJENA MEJA

Upravni postopek na območni izpostavi geodetske uprave, kjer parcela leži, se uvede na zahtevo lastnika, kateregakoli solastnika ali skupnega lastnika parcele

in drugih subjektov, ki jih določa zakon. Če se lastniki strinjajo s predlagano mejo (kot predlagano mejo razumemo mejo, ki jo je predlagal geodet na mejni obravnavi in katera se ne sme razlikovati od meje po podatkih zemljiškega katastra), izda geodetska uprava odločbo o evidentiranju urejene meje. Geodetska uprava izda odločbo na podlagi elaborata ureditve meja, ki ga izdela geodetsko podjetje z dovoljenjem za izvajanje geodetskih storitev in je priloženo zahtevi za evidentiranje urejene meje. Po dokončnosti odločbe vpiše geodetska uprava takšno mejo v zemljiški kataster kot urejeno mejo. Urejena meja je meja, ki je v zemljiškem katastru evidentirana na podlagi dokončne upravne ali pravnomočne sodne odločbe in ima koordinate zemljiško-katastrskih točk določene s predpisano natančnostjo. Urejena meja se nato na zahtevo lastnika parcele lahko označi v naravi z mejniki na podlagi podatkov zemljiškega katastra.

NEUREJENA MEJA

Mejo lahko pokaže ali opiše (so) lastnik ene ali druge parcele; v tem primeru govorimo o pokazani meji. Če se pokazana meja razlikuje od meje po podatkih zemljiškega katastra, mora geodet lastnike parcel na to opozoriti in jim pojasniti, da v zemljiški kataster ni mogoče kot urejene evidentirati razmejitve, ki se razlikuje od meje po podatkih zemljiškega katastra. Pri tem jim mora pokazati potek meje po podatkih zemljiškega kata-

stra in jih opozoriti na stopnjo zanesljivosti in natančnosti katastrskih podatkov. V kolikor meja ostane sporna, geodetska uprava pozove lastnika oziroma lastnike, ki se ne strinjajo s predlagano mejo, da sprožijo sodni postopek ureditve meja. Lahko se zgodi, da lastnik v zakonsko določenem roku 30 dni od vročitve oziroma prejema poziva ne začne sodnega postopka ureditve meja pred pristojnim sodiščem. V takem primeru se šteje, da soglaša s potekom predlagane meje in geodetska uprava v skladu s to pravno domnevo odloči o zahtevi za uvedbo postopka evidentiranja urejene meje.

V nasprotnem primeru, torej ko lastnik v zakonsko določenem roku začne sodni postopek ureditve meja, se postopek evidentiranja urejene meje na geodetski upravi s sklepom prekine. Če se sodni postopek ureditve meja ustavi ali če se predlog za sodno določitev meja zavrne, se postopek evidentiranja urejene meja nadaljuje in se kot urejena meja evidentira predlagana meja. Postopek evidentiranja urejene meja se ustavi s sklepom, ko sodišče meritorno odloči o njeni ureditvi. Nov podatek se po uradni dolžnosti vpiše v zemljiški kataster in zemljiško knjigo.

SPREMEMBA MEJA MED PARCELAMI

Meje parcele se lahko spreminjajo s parcelacijo, komasacijo ali z izravnavo meja. Spremenjena meja parcele se v zemljiškem katastru evidenti-

ra v upravnem postopku evidentiranja spremenjene meje parcele, ki se začne na podlagi zahteve upravičencev, določenih z zakonom. Strokovna podlaga za uvedbo tega postopka je elaborat parcelacije, komasacije ali izravnave meja, ki ga pripravi geodetsko podjetje. O zahtevi za uvedbo upravnega postopka evidentiranja parcelacije, komasacije ali izravnave meja, po skrajšanem upravnem postopku, odloči območna izpostava geodetske uprave, kjer nepremičnina leži.

PARCELACIJA

S pojmom parcelacija je definirana združitev parcel – oblikovanje ene parcele iz dveh ali več parcel, ki imajo enako pravno stanje glede lastninske pravice (torej združitev dveh ali več parcel, ki so v lasti enega ali več lastnikov, v eno parcelo) ali delitev parcele – oblikovanje dveh ali več parcel iz ene parcele.

KOMASACIJA

Komasacija pomeni zložitev več parcel, ki imajo različne lastnike, v komasacijski sklad in ponovno razdelitev teh parcel med prejšnje lastnike, tako da vsak izmed njih dobi čimbolj zaokroženo celoto. Pri tem razlika med skupno vrednostjo vloženih parcel in na novo pridobljenih parcel ne sme presegati 5 % vrednosti in 15 % površine. Poznamo dve vrsti komasacij: (1) pogodbeno komasacija je tista, ki se izvede na podlagi sklenjene pogodbe med lastniki, pri čemer

morajo biti podpisi lastnikov na pogodbi notarsko overjeni, lastništvo pa se presoja po stanju v zemljiški knjigi ob overitvi podpisa, ter (2) se izvede na podlagi odločbe o komasaciji, izdane v upravnem postopku. V kolikor se komasacija izvaja na kmetijskih zemljiščih, je potrebno upoštevati tudi določbe Zakona

o kmetijskih zemljiščih (ZKZ – UPB1, Uradni list RS, št. 55/03).

IZRAVNAVA MEJE

Za izravnavo meje gre, kadar se potek urejenega dela meje, evidentiranega v zemljiškem katastru, spremeni, če se lastnika sosednjih parcel sporazumeta o izravnavi dela meje in se pri tem

površina manjše parcele, ki se dotika dela meje, ki se izravnavata, ne spremeni za več kakor pet odstotkov površine manjše izmed parcel, med katerima se opravi izravnavo meje, vendar ne več kakor za 500 kvadratnih metrov.

Z ureditvijo meje lastniki ali solastniki nepremičnine na-

tančno izvedo, kje so meje njihove parcele oziroma imetja. Prav tako je mejo smiselno urediti tudi takrat, ko se mejaši ne morejo sporazumeti o poteku meje. Pogosto pa se zgodi, da se z urejeno mejo uredijo tudi odnosi s sosedi.

»GAŠPER CERAR

MEDNARODNA DEJAVNOST

Mleko je zalilo luksemburške ulice

»Čas je za pošteno trgovino!«, »Brez kmetijstva ni hrane!« - to sta bila dva od številnih sloganov na protestnem shodu evropskih kmetov v Luksemburgu. Dolgo je že vrelo in kmetom je končno prekipelo. Zahtevali so reševanje ene največjih kriz kmetijstva v zgodovini skupne Evrope.

Med protestniki so bili tudi slovenski kmetje. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je organizirala skupen nastop predstavnikov KGZS, Sindikata kmetov Slovenije, Govedorejskega poslovnega združenja ter Zveze slovenske podeželske mladine.

Zasedanje sveta kmetijskih ministrov EU, ki je potekalo v Luksemburgu 22. junija 2009, so spremljali protestni shodi jeznih kmetov iz cele Evrope. Kmetje so s protestom želeli opozoriti širšo javnost in Svet kmetijskih ministrov na resnost krize, v kateri se nahajajo.

Pred poslopjem zasedanja sveta kmetijskih ministrov sta v imenu organizatorjev prisotne nagovorila predsednik COPE

Padraig Walshe in podpredsednik COGECE Bruni, ki sta opozorila na več mesecev trajajočo in izjemno težko krizo, na katero se kmetijski ministri še niso ustrezno odzvali. Prav tako sta poudarila pomen ohranjanja kmetovanja v OMD območjih, od koder prihaja kar 60 % vsega evropskega mleka. Nato so predstavniki sodelujočih držav nagovorili protestnike v imenu nacionalnih stanovskih organizacij.

Protestnega shoda se je udeležilo več kot 4000 kmetov iz cele Evrope, okoli 700 traktorjev pa je blokiralo luksemburške ulice.

Slovenski kmetje so poudarili, da je potrebno sprejeti hitre in učinkovite ukrepe za rešitev celotnega kmetijstva, ki se nahaja v izjemno težki krizi. Posebej je bila izpostavljena problematika mlečnega sektorja. »Širšo javnost je potrebno seznaniti z dejstvom, da samooskrba ni samoumevna ter da bo evropski porabnik v primeru, da evropski kmetje nehajo

kmetovati, imel na trgovskih policah manj kakovostne proizvode iz držav, kjer veljajo nižji standardi,« je poudaril predstavnik slovenskih kmetov.

Kmetijski ministri, ki so se udeležili zasedanja, niso zbrali dovolj poguma, da bi se soočili z jeznimi kmeti, ki so pred stavbo čakali na odgovore. Goreče strasti kmetov so morali umirjati tudi policisti, ki so varovali prizorišče.

»URŠKA SENČAR

»JERNEJ REDEK

Po ulicah in trgih Luksemburga je teklo mleko.

Enaki pogoji za vse kmete

Mednarodni kongres evropskih »novink« (EU-12) na temo »Prihodnost skupne kmetijske politike – enaki pogoji za vse kmete« v Brnu je združil stališča novih držav članic, EU da je potrebno preprečiti nastanek Evrope dveh hitrosti.

V Brnu na Češkem se je 2. junija 2009 odvijal mednarodni kongres EU-12 na temo »Prihodnost skupne kmetijske politike – enaki pogoji za vse kmete«. Kongresa so se udeležili predstavniki nevladnih kmetijskih organizacij iz Bolgarije, Češke, Francije, Litve, Madžarske, Nemčije, Nizozemske, Poljske, Slovaške, Švice, Ukrajine in Slovenije, ki so predstavili stališča držav članic Evropske unije na temo »Prihodnost skupne kmetijske politike – enaki pogoji za vse kmete«. Slovenijo sta zastopala direktor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) Igor Hrovatič in podpredsednik KGZS Branko Tomažič.

STALIŠČA SLOVENIJE

Slovenska stališča je predstavil direktor KGZS Igor Hrovatič. Izpostavil je pomen proračunskih podpor slovenskemu kmetijstvu, ki se v prihodnje realno ne smejo zmanjševati. Slovenija se bo še naprej zavzemala za tako obliko neposrednih plačil, ki bo po načelih trajnega gospodarjenja s kmetijskim prostorom vzpodbujala tržno pridelavo hrane. Slovenija prav tako ponovno zahteva razmislek o smiselnosti postopnega povečanja mlečnih kvot in njihovi ukinutvi v letu 2014/2015 in podpira krepitev politike razvoja podeželja v finančnem smislu. Hrovatič je poudaril, da Slovenija močno nasprotuje regionalnim plačilom kot edini

obliki neposrednih plačil v prihodnje. Zavzel se je tudi za aktivno uporabo 68. člena uredbe o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor. Ta člen državam članicam EU omogoča, da lahko do deset odstotkov nacionalnega svežnja namenijo določenim načinom kmetijske pridelave ali reji živali, ki so pomembni za varovanje in izboljšanje okolja ali za izboljšanje kakovosti in trženja kmetijskih proizvodov.

SPREJEM DEKLARACIJE

Osnovna točka kongresa je bila sprejem Deklaracije, ki zahteva skupno kmetijsko politiko v vseh državah članicah EU. Zaradi »dvojnega« skupne politike in zgodovinskih prednosti v starih državah članicah EU prihaja do nesorazmerij v kmetijstvu med starimi in novimi državami članicami, kar ogroža položaj kmetijstva v celotni Evropi. Deklaracija se zavzema za sodelovanje starih in novih držav članic, da bi lažje zagotovili stroškovno pokrivanje cen za kmetijske proizvajalce v vseh evropskih regijah. Deklaracija v prvi točki zahteva popolno uskladitev direktnih izplačil novim državam članicam (EU-10) z ravnjo, ki je določena v pristopnih pogodbah, če bo le možno do leta 2010 in ne do 2013. V prvi vrsti naj bi ta izenačitev pomagala pri odstranjevanju negativnih vplivov na finančno in gospodarsko krizo na kmetijskem področju v no-

Kongresa sta se udeležila direktor KGZS Igor Hrovatič in podpredsednik KGZS Branko Tomažič.

vih državah članicah (namreč znižanje cen in upad prodaje kmetijskih pridelkov). Tudi če bodo neposredna izplačila novim državam članicam usklajena do leta 2010, bo znesek neposrednih izplačil in drugih podpornih sredstev na hektar kmetijske površine v novih državah članicah znatno nižji. Izplačila Češki bodo na primer za polovico manjša kot izplačila Nemčiji ali Avstriji, poleg tega pa v teh državah ne bo vključena podpora za socialno in zdravstveno varstvo. Deklaracija se tudi zavzema, da bi kmetom plačila za socialno in zdravstveno varstvo izplačale vlade, in sicer v višini državnih finančnih pomoči, omejena pa naj bi bila glede na odstotek državne pomoči glede na neposredna izplačila.

OGROŽENOST MLEČNE PROIZVODNJE

Na kongresu je bila še posebej izpostavljena problematika, ki

se tiče reje goveda in proizvodnje mleka. Zaradi ogroženosti reje goveda in zlasti proizvodnje mleka se Deklaracija zavzema za takojšnje sprejetje vseh razpoložljivih ukrepov za podporo trgu mleka in za začasno zmanjševanje proizvodnje mleka skozi sistem mlečnih kvot. Na kongresu so pozvali tudi k udeležbi na evropskih mlečnih demonstracijah, ki bodo 22. junija 2009 v Luksemburgu. Demonstracije podpirajo vse nevladne kmetijske organizacije držav članic EU.

Deklaracija je bila po potrditvi s strani predstavnikov Avstrije, Bolgarije, Češke, Francije, Nemčije, Madžarske, Litve, Nizozemske, Poljske, Slovaške, Slovenije, Švice in Ukrajine predana evropski komisarki za kmetijstvo Mariann Fischer Boel.

» JERICA POTOČNIK

Sudoku

8			4		6			7
						4		
	1					6	5	
5		9		3		7	8	
				7				
	4	8		2		1		3
	5	2					9	
		1						
3			9		2			5

KUPUJMO DOMAČE!

Kozjanski krapci

Sestavine za 10 oseb:

Testo: 50 dkg ajdove moke, sol, kislá smetana po potrebi;

Nadev: 10 dkg prosene kaše, 30 dkg skute, 1 jajce, 1 rumenjâk, sol;

Zabela: 10 dkg ocvirkov, 2 žlici kisle smetane

Ajdovo moko poparimo s slaním kropóm, dodamo ostale sestavine ter zamesimo testo, ki ga raz-

valjamo za prst na debelo in izrežemo kroge. Na vsakega položimo malo nadeva, preganemo, stisnemo robove ter oblikujemo krapce. Za nadev skuhamo kašo, jo odcedimo in ohladimo. Dodamo ožeto skuto, ščepec soli, celo jajce in še en rumenjâk ter premešamo. Krape kuhamo 20 minut v slanem kropu, ko so kuhani jih zabelimo z ocvirki, katerim smo dodali kisló smetano.

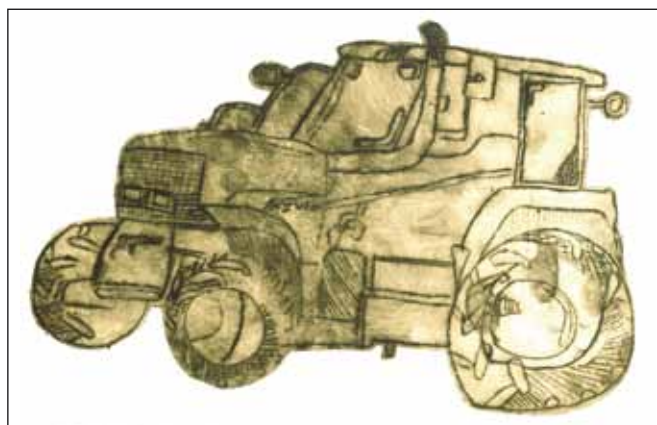
Prva nagrada likovnega natečaja KGZS Jani Fridau

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je v sklopu državnega tekmovanja Mladi in kmetijstvo razpisala likovni natečaj na temo Zvoki podeželja, na katerega se je odzvalo 77 osnovnih šol. Prispelo je skoraj devetsto čudovitih del mladih likovnih ustvarjalcev. Glavna nagrada (digitalni fotoaparát) je bila podeljena v soboto, 20. junija ob dnevu osnovne šole Gornja Radgona. Prejela ga je 13-letna Jana Fridau. Prireditve se je udeležil predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ciril Smrkolj.

V času, ko nas vse bolj prevzema globalizacija, je pomembno krepiti spoznanje, da je najboljša hrana, ki naredi čim krajšo pot od njive do mize. Zato je

potrebno ohranjati in spodbujati skrb za obdelano pokrajino. To svojo tradicijo bomo obdržali le, če bodo mladi radi prevzemali dela na kmetiji. Pri tem gre velika zasluga tudi predstavnikom šol in mentorjem učencev, ki pri mladih spodbujajo pozitiven odnos do kmetijstva in podeželja. Otroci s svojo ustvarjalnostjo tudi tako utrjujejo in ohranjajo stik z naravo. Ravno zato je udeležba na našem likovnem natečaju res hvale vredna.

Komisija v sestavi Nada Salobir, Andreja Krt Stopar in Barbara Lapuh ni imela lahkega dela. Med veliko izredno lepimi, zanimivimi in domiselnimi likovnimi deli je bilo težko izbrati najboljše. Glavno nagrado je prejela **Jana Fridau** (13 let) iz Osnovne šole Gornja Radgona,

Traktor (suha igla), Jana Fridau 7. b, OŠ Gornja Radgona

pod mentorstvom **Damijana Sovca**. Posebno nagrado za mentorstvo likovnega dela je prejela **mentorica Zinka Dokl** iz Osnovne šole Draga Kobala v Mariboru. Nagrado za izvirnost pa so prejeli **učenci drugega**

razreda Osnovne šole Ig pod mentorstvo **Nevenke Pavlin**. Seznam ostalih nagrajencev je v celoti objavljen na spletni strani www.kgzs.si.

» ANDREJA KRT STOPAR

VABIMO

Izobraževanje za rejce divjadi v oborah

KGZS organizira program usposabljanja za izvajanje usmrtitev živali brez predhodnega omamljanja. Izobraževanje bo potekalo 20. julija 2009 v prostorih KGZS v Ljubljani, Celovška 135, s pričetkom ob 14. uri.

Program je pripravljen v skladu s Pravilnikom o zaščiti živali pri zakolu, traja šest ur in vključuje vsebine s področij: **Osnove zakonodaje s področja zaščite živali** (predpisi, ki urejajo področje zaščite živali in ravnanje z živalmi v oborah); **Osnove anatomije divjadi, rejene v oborah** (Anatomski položaj vitalnih organov, ki v primeru odstrela privedejo do čim hitreje smrti in evisceracija); **Osnove balistike** (ravnanje z orožjem in preizkus znanja o ravnanju z orožjem). Izobraževanje se bo sklenilo s pisnim preizkusom znanja. Cena usposabljanja znaša 75,00 € brez DDV.

Prijavnice so na voljo na spletni strani www.kgzs.si, izpolnjene pošljite do 10. julija 2009 na naslov: **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Celovška 135, 1000 Ljubljana**, ali po e-pošti: majda.filipic@kgzs.si.

**Vabijo na
23. državne in 2. mednarodne kmečke igre
4. julija 2009 v Mislinji**

Zveza slovenske podeželske mladine, Društvo podeželske mladine Mislinjske doline in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije vabijo na 23. državne in 2. mednarodne kmečke igre, ki bodo potekale na igrišču pri osnovni šoli v Mislinji s pričetkom ob 10. uri.

V razmislek o pomembnosti uživanja naše slovenske hrane, ki je bolj pristna in sveža, bomo organizirali pogovor za okroglo mizo, h kateremu smo povabili goste, ki pomembno vplivajo na pridelavo in prodajo naše hrane. Po končanem pogovoru za okroglo mizo se bodo začele državne kmečke igre. Sodelovalo bo okrog 30 ekip iz Slovenije in tujine, ki se bodo pomerile v različnih igrah, podobnih vsakodnevnemu delu na podeželju: košnja, grabljenje, pajsanje hloda in molža na fantomu, zadnja igra pa je igra presenečenja. Ker pa bodo ekipe iz vseh regij, smo poskrbeli tudi za kulturni utrip. Za zabavo bo poskrbel tudi ansambel Spev. Pristrčno vabljeni med mlade podeželane, da okusite čar podeželja.

KUPUJMO DOMAČE!

Slovenija 2009
Svetovno prvenstvo v oranju

**56. WORLD PLOUGHING CONTEST
SVETOVNO PRVENSTVO V ORANJU**

**SVETOVNO PRVENSTVO V ORANJU
V MORAVSKIH TOPLICAH**
4. - 5. SEPTEMBER 2009

**Vabljeni,
da doživite
slovensko podeželje!**

PROGRAM SVETOVNEGA PRVENSTVA V ORANJU
Petek, 28. 8. do četrtek, 3. 9. 2009

- prihod ekip in delegacij
- strokovne ekskurzije za ekipe, spremljevalce in organizirane skupine
- uradni treningi WPO
- državno prvenstvo oračev Slovenije
- strokovna srečanja

Četrtek, 3. 9. 2009

- ob 16. uri uradna otvoritev 56. Svetovnega prvenstva v oranju

Petek, 4. 9. 2009

- od 10.15 do 14.15 tekmovanje v oranju strišča

Sobota, 5. 9. 2009

- od 10.15 do 14.15 tekmovanje v oranju ledine
- ob 19.00 razglasitev svetovnih prvakov

I FEEL SLOVENTA

www.spo2009.si

info@spo2009.si

Glavni partnerji:

Drugi partnerji in izvajalci:

Pomurska turistična Zveza, MIA Mura, Razvojni center Pomurje, Slovenski inštitut za kmetijsko gozdarstvo, Kmetijsko gozdarstvo zavod Murska Sotla, Oradno oranje Pomurje

Sodelujoča organizacija:

Območni svet Pomurja, Pivca kmetur Slovenije, Zveza območne podeželske mladine, Društvo MIO, Slovenska turistična organizacija

Generálni sponzor:

Zlato sponzorji: